

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

21

СНЕЖНЯ 2013 г.

СУБОТА

№ 241 (27606)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Пішыце! Але не «на вёску дзядулю»...

СТАР 3

Мінск варты стаць сталіцай кнігі!..

СТАР 5

Сапраўднае мастацтва — з сенцаў, пуняў і хлявоў!..

СТАР 5

Пётр ПРАКАПОВІЧ:

«НЕАБХОДНА, КАБ ЭКСПАРТ ПЕРАВЫСІЎ ІМПАРТ»

У наступным годзе будзе рабіцца стаўка на комплексную мадэрнізацыю, мэтай якой — павелічэнне канкурэнтаздольнасці тавараў і, як вынік, рост экспартных паказчыкаў. Пра гэта заявіў на сумеснім пасяджэнні Палаты прадстаўнікоў і Савета Рэспублікі Пётр ПРАКАПОВІЧ, намеснік прэм'ер-міністра Беларусі.

Ад канкурэнцыі да супрацоўніцтва

У дакладзе «Эканоміка рэспублікі ў сучасных умовах. Выклікі і вектары развіцця» віцэ-прэм'ер падкрэсліў, што адным з галоўных фактараў, які значна ўплывае на развіццё эканомікі краіны, з'яўляецца стварэнне Мытнага Саюза. Сёння ідзе праца па арганізацыі Адзіннай эканамічнай прасторы. «Ад эканомікі маленькай мы паступова выходзім на эканоміку, якая кантралюе шостую частку сушчы і валодае ўсімі неабходнымі рэсурсамі», — заявіў Пётр Пракаповіч. Адным з першых вынікаў функцыянавання Мытнага саюза для Беларусі стала значнае зніжэнне плацяжоў за нафтапрадукты. Цяпер гэта дазваляе эканоміць штогод 4 мільярды долараў.

Асабліва падкрэсліў намеснік прэм'ер-міністра той факт, што Беларусь адмовілася ад састарэлай практыкі канкурывання з Расіяй і Казахстанам: «Сёння мы адзіная каманда, і гэта дазваляе заваяваць трывалае месца на рынках як у самім Мытным Саюзе, так і за яго межамі».

Напрыклад, Мытны саюз экспартуе за год 250-300 мільёнаў тон нафты, а затым імпартуе прадукты з перапрацаванай нафтавай сярвіны, якія каштуюць ужо ў 10 разоў даражэй. Страты эканомікі выдасяваюць, таму стаіць мэтай павялічыць аб'ёмы нафтаперапрацоўкі на сваёй тэрыторыі. Віцэ-прэм'ер лічыць, што ў першую чаргу гэта тычыцца беларускіх прадпрыемстваў такога напрамку.

Знайсці баланс
Сярод найбольш вострых праблем беларускай эканомікі намеснік прэм'ер-міністра назваў тое, што на працягу ўсяго перыяду незалежнасці краіна не можа збалансаваць знешнеэканамічную дзейнасць: купляем больш, чым прадаём. «Гэта самая вызначальная праблема. Калі мы не вырашым яе, то будзем і далей адчуваць негатывныя эканамічныя праблемы ўнутры краіны», — падкрэсліў Пётр Пракаповіч. — Гэтая праблема ўзмацняецца ростам канкурэнтаздольнасці ва ўсім свеце. Так, мы былі вымушаны знізіць экспарт прадукцыі па машынабудуўніцтве, напрыклад, у Расію, бо наша цана, якасць і сэрвіс сапастаюць канкурэнтам — кампаніям з Еўрапейскага саюза і ЗША».

Адной з асноўных прычын, чаму так доўга не атрымліваецца вырашыць экспартна-імпартную праблему, з'яўляецца гістарычны фактар. У часы Савецкага Саюза Беларусь была свееабылім «зборачным цэхам». Тады нашы прадпрыемствы працавалі на гатовы сярвіны, плацілі за яе не прыходзілася. Сёння ж мы залежым ад закупкі. «Неабходна, каб экспарт хаця б на 5-7%, а лепш — на 10, перавысіў імпарт прадукцыі», — заявіў Пракаповіч.

СВЯТА — РУКАМІ МАЙСТРОЎ

Каларовыя навагоднія цацкі, шматлікія бліскучыя ўпрыгожаны, арыгінальныя прадметы інтэр'ера — кожная рэч толькі ў адным экзамплары, бо зроблена рукамі майстра. Усю гэту прыгажосць можна ўбачыць на выставе севеніраў і падарункаў ручной працы «Млын-2013», якая ўчора адкрылася ў беларускай сталіцы.

Здавіцца сапраўды ёсць чаму. Тут можна ўбачыць навагоднія ёлкі, зробленыя з пёраў, са шчучынага блага футра, можна памераць цёплыя каларовыя тапачкі з лямчу. Паспрабаваць зайграць на свістульках і акарынах. Ёсць стэндзі толькі з ваксовымі прадметамі і толькі з драўлянымі. Дзёсцы ўсё рэчы — гэта шытыя кавалкі тканіны. Шмат розных цацак. Некаторыя майстры робяць лялек з партрэтамі людзей. Такага «двайніка», пэўна, будзе прыемна атрымаць кожнаму.

На «Млыне» побач выстаўляюцца рамеснікі і мастакі, дызайнеры і майстры хэндмэйду. Кожны год іх шэрагі паўняюцца. Некалькі гадоў таму праект пачынаўся з 20 майстроў, пасля іх было 40, 50. Сёння іх 500 чалавек. Не ўсім ахвотным хапіла месца ў павільёне «БелЭкспа».

Куратар выставы Таццяна АНТОНЧЫК расказала, што кожны год сюды прыязджаюць майстры з самых розных куткоў Беларусі. Ёсць і пакунікі, якія спецыяльна завітваюць на «Млын» з рэгіёнаў. Некаторыя рамеснікі можна раз на год убачыць выключна тут — гэта, напрыклад, бондар Зміцер Бірала.

Майстрыха Марыя Шчурская, што з Мінска, выстаўляе тут вялізную калекцыю цацак. Дапамагаюць ёй сяброўкі з Баранавіч — Аліна Пятрухіна і Наталія Янкоўская, адзетая ў каларовыя балетныя пачкі. Увогуле ж іх экспазіцыя падобна на перасоўны лялечны тэатр.

У Марыі Шчурскай выраб цацак — асноўная праца. Яна расказала, што большасць работ ідзе на продаж за мяжу. Лялька вышыняй 40 сантыметраў каштуе прыкладна 250 тысяч, а зрабіць яе можна прыкладна за адзін працоўны дзень. Майстрышкі расказалі, што кожны год па-рознаму афармляюць сцэну, клопоццяцца пра свой адметны знешні выгляд. Бо сапраўдны гандляр павінен прывабляць пакупніка і звяртаць на сябе яго ўвагу.

«Млын-2013» будзе працаваць і на выхадных. Уваходны квіток каштуе ад 10 да 15 тысяч.
Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

ЦЫТАТА ДНЯ

Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па жыллёвай палітыцы і будаўніцтве Юрый ДАРАГАКУПЕЦ:
«Перавой дзяржаўнага жылля ў фонд арэнднага адпавядае сусветнай практыцы. У многіх еўрапейскіх краінах каля 30% жылля знаходзіцца ў прыватнай уласнасці, а астатнія 70% належаць да жылля камерцыйнага прызначэння. Згодна з указам, прадуладжваецца перавод да 1 красавіка 2014 года ў фонд памішканні камерцыйнага выкарыстання заселеных службовых, спецыяльных службовых жылых памяшканняў, некаторых відаў спецыяльных жылых памяшканняў. У гэтай частцы мы выкарыстоўваем сусветную практыку. Жылля памішканні дзяржаўнага жылльвага фонду, якія не прымытаваныя грамадзянамі, будучы пераведзены ў камерцыйнае жыллё пасля 1 ліпеня 2016 года. Да гэтай даты грамадзяне змогуць скарыстацца правам на прыватызацыю. Не трэба гэтага баяцца, ніхто не будзе выкінуты на вуліцу. Парадак прыватызацыі і іншыя нюансы выразна распісаны».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 21.12.2013 г.

Долар ЗША	9480,00 ▲
Еўра	12920,00 ▼
Рас. руб.	287,50 ■
Укр. грыўня	1144,58 ▲

Актуальна

АДРАСНАЯ САЦЫЯЛЬНАЯ ДАПАМОГА: КАМУ, ЯК, КОЛЬКІ

Хто мае права на дапамогу для малазабяспечаных сем'яў або грамадзян? Ці можна абскардзіць рашэнне камісіі аб адмове ў прызначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі? Колькі разоў можна будзе звярнуцца па дапамогу на падгузкі з 1 студзеня? Адказы на гэтыя і іншыя пытанні, што тычацца дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі (ДАСД), можна было атрымаць падчас алайн-канферэнцыі ўчора на сайтах Мінпрацы і сацыяльнай абароны і БЕЛТА.

У ёй прынялі ўдзел намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандр Румак, начальнік упраўлення дзяржаўнай сацпадтрымкі насельніцтва Мінпрацы і сацабароны Анатоль Ражанеў і намеснік начальніка упраўлення дзяржаўнай сацпадтрымкі насельніцтва Таццяна Федарава.

Крытэрыі змяняць не плануецца

У рамках сістэмы ДАСД прадастаўляецца 5 сацыяльных выплат, у тым ліку для малазабяспечаных сем'яў (грамадзян) — штомесячная сацыяльная дапамога і забеспячэнне прадуктамі харчавання дзяцей першых двух гадоў жыцця. Крытэрыі для вызначэння права на названыя дапамогі з'яўляцца бюджэт пражытковага мінімуму (БПМ).

Аднаразова сацыяльная дапамога прадастаўляецца сем'ям (грамадзянам), што аказаліся па аб'ектыўных прычынах у цяжкай жыццёвай сітуацыі, якая парушае нармальную жыццяздольнасць — пры ўмове што іх сярэднедушавае даход складае не больш за 1,5 БПМ.

СТВАРЭННЕ ЭФЕКТЫўНАЙ ЗАКАНАДАўЧАЙ БАЗЫ — НАЙВАЖНЕЙШЫ ФАКТАР СТАБІЛЬНАГА РАЗВІЦЦЯ КРАІНЫ ў СУЧАСНЫХ УМОВАХ

Выступленне Старшыні Савета Рэспублікі Рубінава А.М. на закрыцці трэцяй сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання

Паважаныя члены Савета Рэспублікі! Паважаныя запрошаныя і журналісты! Мы завяршаем работу трэцяй сесіі Савета Рэспублікі пятага склікання. Хоць асенняя сесія займае крыху больш як два з паловай месяцы, гэты перыяд быў вельмі насычаным і для нашай з вамі дзейнасці, і для жыцця ўсёй краіны.

Завяршаецца год, завяршаецца нядрэнна, але ўсё ж не з тымі вынікамі, на якія мы разлічвалі. Шэраг паказчыкаў аказаўся ніжэйшым за планавыя, а дзёсцы і ніжэйшым за мінулагоднія. І гэта прымусіла не толькі ўрад, але і асабіста Прэзідэнта заняцца вываданнем шэрагу праблем. Жорстка

у вытворчай і сацыяльнай сферах, і ад вас у многім залежыць тое, наколькі адказна і эфектыўна будзе арганізавана дзейнасць працоўнага калектыву. І не толькі ў той ступені, у якой вы працуеце. Вы як сенатары павінны цікавіцца работай і іншых прадпрыемстваў у вашым рэгіёне.

ЖЫЦЬ КЛОПАТАМІ КРАІНЫ

Выступленне Старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Андрэічанкі У.П. на закрыцці трэцяй сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання

Паважаныя дэпутаты! Паважаныя члены ўрада, запрошаныя і журналісты! У адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь сёння, 20 снежня 2013 года, завяршае работу трэцяя сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання.

Яе насычанасць і напружанасць былі зададзены рытмам, у якім жыве краіна, вырашаючы задачы па тэхналагічным абнаўленні і праблем падрыхтоўкі кіруючых кадраў прыведзены Прэзідэнтам на рэспубліканскай нарадзе прадстаўнікоў «вертыкалі», — усё гэта накіравана на рэальнае палітычнае развіццё нашай краіны.

Несумнеўным прырытэтам сесіі стаў наш удзел у фарміраванні бюджэтна-падатковай палітыкі на наступны год. Выканавочны даражэны кіраўнікі дзяржавы, дэпутаты праналізавалі праект рэспубліканскага бюджэту і звязаныя з ім дакументы літаральна паартыкульна. Унесена больш за 100 паправак. Прыведзена нямаля сустрэч, кансультацый, дыскусій, часам вельмі вострых. У выніку мы разам з урадам вырашавалі кансалідаваны падыход да фарміравання бюджэту з пазіцыі эфектыўнасці выкарыстання сродкаў, эканоміі рэсурсаў, выканання сацыяльных абавязаных дзяржавы.

Сёння наша задача — зрабіць у заканадаўчым плане усё, што ад нас залежыць, каб закладзены ў бюджэце параметры былі выкананы. Асаблівае значэнне мае стварэнне прававых перадумоў для нарошчвання экспартнага патэнцыялу. Таму ў ходзе сесіі быў зроблены ўпор на максімальна

эфектыўнае выкарыстанне пераваг, звязаных з фарміраваннем Мытнага саюза і Адзіннай эканамічнай прасторы. Менавіта ў такіх ключах разглядаліся пытанні мытнага рэгулявання, доступу да паслуг натуральных манопалій, правядзення антыманопольнай палітыкі.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У ЛОНДАНСКИМ ТЭАТРЫ НА ГЛЕДАЧОЎ АБВАЛІЛАСЯ СТОЛЬ

Спектакль у тэатры Аполло перапыніла абваліваючая канструкцыя ў глядзельнай зале, пацярпелі 88 чалавек, з іх сям'ера былі шпіталізаваны, паведамляюць інфармагенцыі. Інцидэнт адбыўся пасля пачатку спектакля «Загадавае начное забойства сабакі». Паводле апошніх звестак, на глядачоў абвалілі элементы гіпсавай ляпніны са столі і канструкцыі, якія прымяняюцца для размяшчэння асвятляльнага і гукавога абсталявання. У зале знаходзілася каля 700 глядачоў. Агульная плошча фрагмента столі, які абрынуўся, — каля 100 кв.м. Адразу пасля інцидэнту на месца прыбылі 25 брыгад хуткай дапамогі, восем пажарных аўтамабіляў, 50 пажарных і некалькі сотняў паліцэйскіх. Да тэатра быў накіраваны выратавальны верталёт. Бліжэйшыя бальніцы прынялі пасля абвалвання 34 дарослых пацыентаў і пяці дзяцей. Большасць з іх паступілі з ударамі, парэзамі і пераломамі. Трох найбольш пацярпелых пацыентаў шпіталізаваны з раненнямі шыі, спіны і галовы.

STANDARD & POOR'S ПАЗБАВІЛА ЕС НАЙВЫШЭЙШАГА КРЭДЫТНАГА РЭЙТЫНГА

Міжнароднае рэйтынгавае агенцтва Standard & Poor's знізіла крэдытны рэйтынг Еўрасаюза з найвышэйшага ўзроўню «AAA» да «AA+». У паведамленні Standard & Poor's гаворыцца, што паніжэнне рэйтыngu адлюстроўвае агульнае зніжэнне крэдытаздольнасці 28 дзяржаў — членаў ЕС. Спецыялісты агенцтва мяркуюць, што фінансавы профіль Еўрасаюза пагоршыўся, узваменны сувязі краін — членаў ЕС саслабілі.

УКРАЇНКА ГАТОВАЯ ПАЗМАГАЦА ЗА ЗВАННЕ «НАЙСТАРЭЙШАЙ ЖАНЧЫНЫ У СВЕЦЕ»

Нацыянальны рээстр рэкордаў Украіны запэўнівае, што украінка Кацярына Козак з'яўляецца самай старэйшай жанчынай у свеце. Калі гэта атрымаецца даказаць Кнізе рэкордаў Гінеса, то 14 лютага, да свайго 117-годдзя, яна атрымае ў падарунак сусветную славу. «Ціск Кацярыны Іванаўны — 140 на 70, сардэчны рытм выдатны, бацьчы без акулараў, чужэ слыхавага апарата і ўсяго некалькі гадоў таму перастала працаваць у агародзе», — цытуе эксперта Нацыянальнага рээстра рэкордаў Віталія Зорына NEWSru.com. Да верасня бягучага года самым пажылвым мужчынам на планеце быў жыхар штата Нью-Ёрк Салусіяна Санчас-Блакес, ён памёр ва ўзросце 112 гадоў. Сёння самым старым чалавекам на планеце лічыцца жыхарка японскага горада Осака 114-гадовая Місаі Акава.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ЧЫМ ПАГРАЖАЕ СЯДЗЯЧЫ ЛАД ЖЫЦЦЯ?

Сядзячы лад жыцця павышае рызыку развіцця цэлага шэрагу хвароб, перадае Men's Life са спасылкай на даследаванні амерыканскіх экспертаў. У прыватнасці, можна зарабіць камяні ў нырках. Даследаванне медыцынскіх паказчыкаў каля 84200 чалавек паказала: актыўныя людзі на 31% радзей сутыкаліся з камянямі ў нырках. Прычым, ацэньваючы ўзровень фізічнай актыўнасці, ўлічваліся не толькі заняты спорт, але і любая актыўнасць у прыцысле. Было падлічана: на тыдзень дастаткова адной гадзіны ўмеранага бегу, трох гадзін павольнай хады ці чатырох гадзін працы ў садзе.

Павышаная рызыка ўтварэння камяняў у нырках таксама звязана са спажываннем больш за 2200 калорый за дзень (верагоднасць павялічваецца на 42%). Калі чалавек шмат сядзіць, парушаецца работа лімфатычнай і вянознай сістэм. Запавольваецца крывацёк і развіваецца гіпадынамія, якая выклікае галаданне цягліц. У тканках назіраюцца таксіны. Вонкава гэта можа працяўляцца як стомленасць. Сядзячы лад жыцця таксама шкодзіць спіне, павялічваючы нагрузку на пазваночнік да 50%. Да таго ж мала хто трымае асанку. Вынік — скаліз, асабліва ў дзяцей да 14 гадоў. Сюды даюцца метабалічныя збоі, якія пагражаюць сардэчна-сасудзістымі захворваннямі, дыябетам і астэапарозам.

З НАВАСЕЛЛЕМ!

У Магілёўскім раёне адкрыўся 40-ы дзіцячы дом сямейнага тыпу.

У ім прапісалася сям'я Таццяны і Міхаіла Магілінны, якія выхоўваюць 8 дзяцей. Прыгожы будынак з чарпачым дахам у аграгарадку Вейна стаў для іх сапраўдным навагоднім падарункам. Тым больш што прымаў ён наваасёлцаў цалкам абсталяваны ўсёй неабходнай мабляй. Павіншаваць шчаслівых бацькоў і іх дзяцей прыйшлі прадстаўнікі абласной і раённай улады, спонсары.

— Дзякуючы актыўнай рабоце Беларускага дзіцячага фонду, Беларускага, выкананай улады штотгод у вобласці з'яўляецца як мінімум адзін такі дом, — адзначаў намеснік старшыні аблвыканкама Валерый Малашка, які ўручыў сямі ключы ад іх новага жылля. — Гэта залог паспяховай будучыні нашай рэгіёна і краіны ў цэлым.

Акрамя салодкіх падарункаў для дзяцей, наваасёлцы атрымалі неабходную ў гаспадарцы пральную машыну ад аблвыканкама, камп'ютар ад Магілёўскага аддзялення дзіцячага фонду, шмат іншых карысных рэчэй. Сям'я вельмі ўдзячная дзяржаве за такі шчодры падарунак. Дом быў пабудаваны за кошт рэспубліканскага і абласнога бюджэтаў менш чым за год.
Нэлі ЗІГУЛА.

СТВАРЭННЕ ЭФЕКТЫЎНАЙ ЗАКАНАДАЎЧАЙ БАЗЫ — НАЙВАЖНЕЙШЫ ФАКТАР СТАБІЛЬНАГА РАЗВІЦЦЯ КРАІНЫ Ў СУЧАСНЫХ УМОВАХ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Падводзячы вынікі дзейнасці Савета Рэспублікі за мінулы перыяд, можна з упэўненасцю сказаць, што разам з дэпутатамі Палаты прадстаўніцтва і ў цесным узаемадзеянні з зацікаўленымі намі была праведзена немалая работа па прывядзенні заканадаўчай базы ў адпаведнасць з актуальнымі патрабамі грамадства і стратэгічнымі напрамкамі дзяржаўнай палітыкі краіны. Усяго за гэты перыяд у Савеце Рэспублікі было разгледжана 67 законапраектаў.

Як вы ведаеце, напярэддні сесіі Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнка звярнуў асабліваю ўвагу на падрыхтоўку праекта Закона аб рэспубліканскім бюджэце на 2014 год. Ён даў наказ парламентарыям з крытычнага пункту гледжання падпісаць да прапановы урада. Прычым не толькі на бюджэце, але і ў цэлым адносна прагнозу развіцця краіны на наступны год. Таму асноўны падыход дэпутатаў і сенатараў пры разгледзе гэтага законапраекта заклячаўся ў тым, каб прааналізаваць эфектыўнасць заплаваных расходаў, маючы на ўвазе няхуйлінае выкананне ўсіх сацыяльна-эканамічных задач, вызначаных кіраўніком дзяржавы, захаванне балансу інтарэсаў паміж цэнтрам і рэгіёнамі, паміж асноўнымі суб’ектамі гаспадарання.

Сёння мы зацвердзілі бюджэт і прынялі блок законаў, якія вызначаюць параметры сацыяльна-эканамічнага развіцця нашай краіны на 2014 год. Трэба адзначыць, што да гэтага была праведзена вялікая паліярэдняя работа парламентарыяў, у тым ліку і членаў Савета Рэспублікі. Нашы сенатары і, перш за ўсё, члены Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах на чале з У.І. Панцоховым актыўна ўдзельнічалі ў абмеркаванні параметраў рэспубліканскага бюджэту і дзяржаўных пазабюджэтных фондаў, змяняючы падатковае заканадаўства. Шэраг унесеных ім заўваг і прапанову знайшлі сваё адлюстраванне ў прынятых законах.

Актуальныя пытанні сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны двойчы абмяркоўваліся на сумесных пасяджэннях палат Нацыянальнага сходу з удзелам прэм’ер-міністра Рэспублікі Беларусь М.У. Мясніковіча і членаў урада. Павінен сказаць, што ўсебаковае абмеркаванне праекта рэспубліканскага бюджэту з урадам і грамадскасцю ў значнай ступені аблегчыла нам работу над гэтым найважнейшымі дакументамі.

Праведзеныя абмеркаванні і дыскусіі далі магчымасць не толькі больш уважана падпісаць да фарміравання бюджэту краіны на наступны год, але і ў цэлым прааналізаваць сітуацыю ў эканоміцы і задачы, якія стаяць перад грамадствам. А задачы гэтыя дакладна вызначаны кіраўніком нашай дзяржавы: мы павінны навучыцца жыць па сродках, правільна вызначаць прыярытэты і эфектыўна расходваць бюджэтыя грошы. Нам трэба дабіцца ўсталявання дадатнага салёду ў знешнім гандлі, што немагчыма без маштабнай мадэрнізацыі нацыянальнай эканомікі. Неабходна падтрымліваць малы і сярэдні бізнэс, ствараць у краіне інвестыцыйны клімат і новыя рабочыя месцы. Вышарэнне гэтых няпростаў задач патрабуе высокай кваліфікацыі і неабходнага пошукалічнага настрою кіруючых кадраў, падрыхтоўцы якіх трэба ўдзяліць асабліваю ўвагу.

Не пералічваючы ўсе адбораныя Саветам Рэспублікі законы, адзначу найбольш важныя з іх. Несумненна, асабліваю значнасць маюць законапраекты ў сферы канстытуцыйнага заканадаўства, наколькі яны вызначаюць прававыя формы непасрэднага ўдзелу грамадзян у кіраванні справамі грамадства і дзяржавы.

Да гэтай катэгорыі адносяцца адобраныя намі зменены і дапаўненыя ў некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях правядзення выбараў і рэфэрэндумаў. Яны ўлічваюць набыты ў краіне вопыт выбарчых кампаній і даюць магчымасць значна ўдасканаліць працэдуру выбараў.

У мэтах найбольш поўнага забеспячэння канстытуцыйных правоў грамадзян унесены дапаўненні і змененыя ў некаторыя законы па пытаннях дзейнасці палітычных партыі і іншых грамадскіх аб’яднанняў.

Удасканалены прававы механізм падрыхтоўкі і правядзення рэспубліканскіх і мясцовых сходаў у нашай краіне. Сярод нававых у гэтай галіне можна адзначыць заканадаўчае замацаванне прынцыпаў адкрытасці і галоснасці пры іх падрыхтоўцы і правядзенні. Законапраектам забараняецца прамаі або ўкосны ўдзел замежных дзяржаў і арганізацый у фінансаванні, падрыхтоўцы і правядзенні такіх сходаў.

Прыняты ў новай рэдакцыі Закон Рэспублікі Беларусь «Аб асновах дзейнасці па прафілактыцы правапарушэнняў» накіраваны на палепшэнне арганізацыі сістэмнай прафілактычнай работы, павышэнне эфектыўнасці дзейнасці па прадукцённым правапарушэнняў усімі ўпаўнаважанымі органамі і арганізацыямі.

Члены Савета Рэспублікі ўважліва аднесліся да разгледду пытанню правааого забеспячэння развіцця прадпрыемальніцкай ініцыятывы і стымульвання дзейовай актывнасці ў такіх сферах гаспадарчай дзейнасці, які гандаль і грамадскае харчаванне, аказанне паслуг паветранага транспарту і паштовай сувязі. Унесены папраўкі ў Працоўны коджх Рэспублікі Беларусь і заканадаўчыя акты па пытаннях рэгулявання зямельных адносін, удасканалення кантрольнай і нагляднай дзейнасці і іншыя.

З улікам міжнародных абавязанасцельстваў Беларусі ў рамках Млытнага саюза прыняты дадатковыя заканадаўчыя меры па развіцці канкурэнцыі і прадцэенні манопалістычнай дзейнасці.

У мінулы перыяд мы ўдзялялі асабліваю ўвагу такім формам работы, як удзел у парламенцкіх слуханнях і сумесных пасяджэннях пастаянных камісій палат парламента, правядзенне семінараў і круглых столаў. Так, напрыклад, па ініцыятыве Пастаяннай камісіі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве быў праведзены круглы стол, на якім абмяркоўваліся перспектывы развіцця натарыята ў Рэспублікі Беларусь. Па выніках гэтага мерапрыемства выпрацаваны канкрэтныя прапановы, што былі ўлічаны пры падрыхтоўцы адпаведных законапраектаў.

Такім чынам, у перыяд трэцяй сесіі пятага склікання Саветам Рэспублікі быў ухвалены шэраг найважнейшых заканадаўчых актаў, якія рэгулююць эканамічныя, сацыяльныя і іншыя адносіны ў нашым грамадстве.

Паважаняя калегі!

У перыяд асенняй сесіі мы актыўна працавалі над развіццём дагаворна-прававой базы супрацоўніцтва з замежнымі краінамі і міжнароднымі арганізацыямі. Ратыфікаваны 32 міжнародныя дагаворы па шырокім коле пытанняў. Сярод іх асабліваю палітычную і сацыяльную значнасць маюць пагадненні з Турцыяй аб аб’язавівах паездках грамадзян і рэзідмсіі, якія даюць магчымасць значна пашырыць супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі, асабліва ў сферы турызму і бізнесу.

Умацаванню ўсебаковага стратэгічнага партнёрства з Кітайскай Народнай Рэспублікай будзе садзейнічаць ратыфікацыя пагаднення аб статусе воінскіх фарміраванняў абедвох краін, якія накіроўваюцца для правядзення сумесных вучэнняў і трэніровак.

Сфарміравана сучасная дагаворна-прававая база ўзаемадзеяння ў сферах гандлёва-эканамічнага, навуковага і ваенна-тэхнічнага супрацоўніцтва з Інданезіяй, Лаосам, Сінгапурам, Бангладэш і Шры-Ланкой. Тым самым устанавлена замацаваны дамоўленасці, дасягнутыя па выніках візіту на вышэйшым і высокім узроўні ў краіны Паўднёва-Усходняй Азіі.

Вялікае значэнне для умацавання інтэграцыйных працэсаў па постсавецкай прасторы маюць вынікі пасаджэнняў Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета і Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД, што прайшлі 24-25 кастрычніка ў Мінску.

Як вы ведаеце, Рэспубліка Беларусь у 2013 годзе ахвіляўляла старшынства ў Садружжы Незалежных Дзяржаў. За гэты час наша краіна выканала ўсе ўзятыя на сябе абавязнасцельствы і поўнасцю рэалізавала намечаны план мерапрыемстваў па замацненні інтэграцыйных працэсаў на постсавецкай прасторы.

Як падкрэсліў на пасяджэнні Савета кіраўнікоў дзяржаў А.Р. Лукашэнка, СНД — гэта незамежная пляцоўка для кантактаў супрадаўнікоў постсавецкіх краін. Яна неабходна для прыкркі міждзяржаўных адносін, урэгулявання спрэччых пытанняў, абмену вопытам і ўстанавлення шматбаковага супрацоўніцтва.

Неабходна адзначыць, што Рэспубліка Беларусь захоўае лідэрства сярод дзяржаў і ўдзельніч СНД у частцы сучасасовага выканання ўнутрыдзяржаўных працэдур, неабходных для ўступлення ў сілу дагавораў, падпісаных краінамі Садружжасці.

Вялікую ўвагу за мінулы перыяд мы ўдзялялі таксама развіццю міжпарламенцкіх кантактаў. Традыцыйна Савет Рэспублікі падтрымлівае актыўныя кантакты з Саветам Федэрацыі Расіі. У ходзе плённых сустрч са Старшынёй Савета Федэрацыі Вялянцінай Іванавнай Мавцінча, якія прайшлі ў Мінску і Санкт-Пецярбургу, былі дэталёва абмеркаваны пытанні, што датычацца як двухбаковага парадку дня, так і інтэнсіфікацыі інтэграцыйных працэсаў на ўсёй прасторы СНД.

Асабліва адначу важнасць нашага ўдзелу ў 45-й сесіі Парламенцкага Сходу Саюза Беларсі і Расіі, якая прайшла 18 снежня ў Маскве. Парламентарыя адобрылі бюджэт Саюзнай дзяржавы на 2014 год і прынялі шэраг рашэнняў, што садзейнічаюць больш цеснай інтэграцыі нашых дзяржаў. Члены Савета Рэспублікі ўдзельнічалі ў пасяджэннях камісіі Парламенцкага Сходу і іншых мерапрыемствах, дзе разгледжались пытанні, звязаныя з удасканаленнем прававых асноў Саюзнай дзяржавы, распрацоўкай і рэалізацыі сумесных праграм, забеспячэннем правоў і гарантый грамадзян Саюзнай дзяржавы.

Прадстаўнікі Савета Рэспублікі прынялі таксама ўдзел у мерапрыемствах, прымержкаваных да 20-годдзя Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі.

Ажыццяўляліся парламенцкія кантакты з і іншымі дзяржавамі — членамі СНД. Нашы сенатары ўдзельнічалі ў рабоце парламенцкіх структур Садружжасці Незалежных Дзяржаў, АДКБ і іншых міжнародных арганізацый.

Так, парламенцкая дэлегацыя Рэспублікі Беларусь на чале з намеснікам Старшынё Савета Рэспублікі А.М. Русоўскім удзельнічала ў рабоце Міжпарламенцкай Асамблеі СНД і Парламенцкай Асамблеі АДКБ. Трэба адзначыць вельмі плённую сапрацьвотарую дзейнасць МПА СНД. За 20 годоў ёю прынята 385 мадальных заканадаўчых актаў. Свой значны ўклад у гэту работу ўносяць і прадстаўнікі Савета Рэспублікі.

Пасля даволі працяглага перапынку ў Кіеве адбылося чвэртае пасяджэнне Міжпарламенцкай камісіі па супрацоўніцтве Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і Вярхоўнай Рады Украіны.

Абмеркаваны шляхі актывізацыі работы Міжурадавай беларуска-украінскай змешанай камісіі па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве, пашырэнні міжпарламенцкіх кантактаў і ўдасканаленні прававой базы двухбаковага супрацоўніцтва.

Новы імпульс беларуска-турэцкаму міжпарламенцкаму ўзаемадзеянню надуў першы за апошня 20 годоў афіцыйны візіт ў Мінск дэлегацыі Вялікага нацыянальнага сходу Турцыі на чале з яго Старшынёй Джэмілем Чычэкам. Праведзеныя перагаворы прадэманстравалі ўзаемную зацікаўленасць ва умацаванні партнёрскіх адносін, пашырэнні і паглыбленні супрацоўніцтва ў розных сферах, у тым ліку на міжнароднай арэне. Бакі слышліся на думцы аб неабходнасці інтэнсіфікацыі міжпарламенцкіх кантактаў, што знайшло адлюстраванне ў падпісанні Пратакола аб супрацоўніцтве паміж парламентамі Беларусі і Турцыі.

Умацаванню адносін дружбы і партнёрства паміж Беларуссю і В’етнамам садзейнічаў афіцыйны візіт у Мінск в’етнамскай парламенцкай дэлегацыі.

Па запрашэнні нашых парламентарыяў у снежні адбыўся візіт у нашу краіну дэлегацыі групы дружбы «Францыя — Беларусь» Нацыянальнага сходу Французскай Рэспублікі. Члены французскай дэлегацыі правялі ў Мінску шэраг сустрч і па выніках свайго візіту канстатавалі наўняўнасць значнага патэнцыялу развіцця ўзаемавыгадных адносін як у двухбаковым фармаце, так і па лініі Беларусь — Еўрапейскі саюз.

Трэба згадаць таксама сустрэчы членаў Савета Рэспублікі з прадстаўнікамі парламентаў Латвіі і Эстоніі, якія прайшлі ў добрым, дружалюбным ключы.

Як вы ведаеце, Беларусь актыўна ўдзельнічае ў рабоце Міжпарламенцкага саюза. У мінулы перыяд беларуская дэлегацыя на чале са старшынёй Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай біспцыі У.Л. Сянько прыняла ўдзел у 129-й Асамблеі Міжпарламенцкага саюза ў Жэневе. У ходзе пасяджэнняў парламентарыі Беларусі агучылі пазіцыю нашай краіны па такіх глабальных праблемах, як стварэнне свету, свабоднага ад ядзернай зброі, дасягненне устойлівага развіцця, абарона правоў дзяцей.

Традыцыйна нашы прадстаўнікі прымалі ўдзел у рабоце міжнародных місій па назіранні за выбарамі ў краінах СНД. У справаздачны перыяд сенатары ўдзельнічалі ў назіранні за выбарамі Прэзідэнта Азербайджанскай Рэспублікі і дэпутатаў Меджліса Туркменстана.

Паважаняя члены Савета Рэспублікі!

Як заўбэдзі, у ліку асноўных нашых прыярытэтаў значыцца работа ў рэгіёнах, у каардынацыі якой вялікую ролю адыгрывае Савет па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі.

Члены Савета Рэспублікі наведвалі населеныя пункты, вытворчыя і навучальныя калектывы, удзельнічалі ў рабоце мясцовых органаў улады і кіравання.

У сувязі з Годам беражлівасці намі быў арганізаваны семінар-практыкум для кіраўнікоў гарадскіх Саветаў дэпутатаў, які адбыўся ў Бабруйску. Былі разгледжаны пытанні ўзаемадзеяння дпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў і парламентарыяў з выканаўчымі і распарадчымі органамі горада па захаванні рэжыму эканоміі і беражлівасці. Асабліва ўвага ўдзелена рабоце дпутата

таў усіх узроўняў і органаў мясцовага кіравання па ўкараненні найноўшых энергасберагальных тэхналогій у будаўніцтве, зніжэнні энэрга- і матэрыялаёмкасці вытворчасці, змяніншы страт сыравіны і матэрыялаў. Вопыт, набыты ў гэтай сферы ў Бабруйску, рэкамендавана выкарыстоўваць і ў іншых рэгіёнах краіны.

Работа органаў мясцовага самакіравання рэгулярна разглядаецца і аналізуецца членамі Савета Рэспублікі таксама падчас правядзення заняткаў са старшынямі мясцовых Саветаў дэпутатаў у Інстытуце дзяржаўнай службы Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. У сесійны перыяд сенатары правялі восем такіх сустрч, у цэнтры ўвагі якіх былі пытанні дзяржаўнай палітыкі Беларусі і задачы павышэння эфектыўнасці работы мясцовых Саветаў.

У лістападзе ў Савеце Рэспублікі прайшла сустрэча з дэпутатамі Лідскага раённага Савета дэпутатаў. Адбылася адкрытая і канструктыўная размова па многіх актуальных пытаннях сучаснага жыцця, абзажаным прыярытэты ў лаўсудзёйнай рабоце мясцовых Саветаў.

Паважаняя калегі!

Самая плённая ўвага ў дзейнасці Савета Рэспублікі ўдзялялася рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб.

Членамі Савета Рэспублікі разгледжана больш як трыцца пільмоўных і ўвоных зваротаў, праведзена 230 асабистых прыёмаў грамадзян і прадстаўнікоў юрыдычных асоб, у час якіх прынята больш за 700 наведвальных. Толькі ў адрас Савета Рэспублікі ў названы перыяд паступіла 105 зваротаў.

Грамадзяне па-ранейшаму звяртаюцца ў вышэйшыя інстанцыі па дапамогу ў вырашэнні сваіх асабистых праблем. Больш за ўсё людзей хвалююць пытанні, якія датычацца якасці работы жыллёва-камунальных службаў, будаўніцтва і прыватызацыі жылля, рамонту жылых памешчанняў, сацыяльнай абароны, аховы здароўя, сям’і, мацярынства і дзяцінства. Ёсць скаргі, звязаныя з забеспячэннем законнасці і аховы правапарадку, абскарджаннем судовых рашэнняў.

Аналіз паказвае, што амаль 30 працэнтаў зваротаў змяшчаюць цалкам абгрунтаваныя скаргі і просьбы. Такія звароты накіроўваюцца ад ім Савета Рэспублікі ў мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы і іншыя арганізацыі для разгледду і прыняцця адпаведных мер і знаходзяцца ў нас на кантролі аж да прыняцця па іх канчатковых рашэнняў.

Вопыт паказвае, што асабисты прыём грамадзян з’яўляецца найбольш эфектыўнай формай работы з насельніцтвам. Гэта дае магчымасць дэталёва вывучыць прычыны праблем грамадзян. За апошнія два з палавінай месяцы члены Прэзідыума Савета Рэспублікі правялі чатыры вызныяны прыёмы грамадзян: у Краснапольскім, Смаргонскім, Чавускім раёнах і ў Першамайскім раёне г. Мінска. Непасрэдна ў Савеце Рэспублікі за гэты перыяд на асабистым прыёме пабывалі 30 наведвальнікаў.

Важным інструментам у ажыццяўленні дзяржаўнай палітыкі былі і застаюцца сродкі масавай інфармацыі. У сувязі з гэтым павінен адзначыць, што вы, паважаняя калегі, даволі актыўна ўзаемадзейнічае з прадстаўнікамі друкаванай і электроннай СМІ. Дзякуючы гэтаму парламенцкая дзейнасць за перыяд асенняй сесіі знайшла адлюстраванне больш чым у 170 газетных публікацыях, 90 з якіх прадстаўлены рэгіянальнымі СМІ.

Павышэнню аўтарытэту вышэйшага заканадаўчага органа краіны садзейнічалі таксама ўступленні сенатараў на тэлебачанні і радыё, дзе асвятляліся пытанні заканадаўчай і міжнароднай дзейнасці, ўзаемадзеяння з органамі кіравання і самакіравання, работа з насельніцтвам. Неабходна і ў далейшым у даступнай форме даводзіць з дапамогай СМІ да нашых грамадзян аб’ектыўную і дакладную інфармацыю па пытаннях унутранай і знешняй палітыкі, што праводзіцца кіраўніцтвам краіны, расказваць аб дзейнасці парламента. Гэта адзін з важных напрамкаў нашай работы.

Паважаняя калегі!

Маючы адбыцца міжсесійны перыяд з’яўляецца для нас асабліва адказным. 23 сакавіка 2014 года пройдуць выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў. Гэта вельмі важная палітычная падзея. Па сутнасці — чарговы этап развіцця беларускай дзяржавы і грамадства. У гэты перыяд кожны з нас павінен праявіць у поўнай меры свае прафесійныя і асабистыя якасці як грамадзяніна і патрыёта сваёй Радзімы.

Вельмі важна, каб у мясцовыя Саветы дэпутатаў прыйшлі актыўныя людзі, маючыя жыццёвы вопыт, здольныя адстойваць свой пункт гледжання і дастойна прадстаўляць інтарэсы насельніцтва. Вы, паважаняя калегі, як ніхто іншы ведаеце асаблівасці свая рэгіёнаў, настроі ў працоўных калектывах, надзёжныя патрэбы выбаршчыкаў. Таму неабходна на ўсіх этапах правядзення выбараў цесна працаваць з мясцовай вертыкаллю ўлады, сродкамі масавай інфармацыі, грамадскімі арганізацыямі, сустрэцца з людзьмі, адказваць на любія, нават самаця складанія іх пытанні.

Выбаршчыкі будучэ глядзець з даверам толькі на тых кандыдатаў, якія гатовы несці адказнасць за лёс раёна, горада і краіны ў цэлым. Словам, наша задача — аказаць неабходную дапамогу ў рэгіёнах для таго, каб выбары прайшлі арганізавана і ў строгай адпаведнасці з нормамі выбарчага заканадаўства.

Паважаняя калегі!

Сёння перад нашай краінай стаяць вялікія па сваім маштабах і глыбіні дзяржаўныя задачы, якія даводзіцца вырашаць у складаных геапалітычных і эканамічных умовах. Няма сумненняў, што ўсе існуючыя чыжасці мы пераадолем. Але для правільнай арганізацыі работы патрэбна свечасовае і якасная падрыхтоўка заканадаўчай базы. А гэта і ёсць наша з вамі галоўная функцыя і самая высокая адказнасць.

За мінулы год мы атрымалі надзвычайны вопыт парламенцкай работы, набралі, які кашучы, абароты, і я ўпэўнены, што мы і далей будзем паспяхова спраўляцца з пастаўленымі перад намі задачамі.

Паважаняя члены Савета Рэспублікі!

Напярэддні калядных і навагодніх свят у краіне праводзіцца дабрачынная акцыя «Нашы дзеці». Звяртаюся да вас з просьбай — знайдзіце магчымасць наведваць школы, дзіцячыя дамы, інтэрнаты і павіншаваць дзяцей з навагоднімі святамі. На заканчэнне дазвольце выказаць вам словы падзякі за плённую сумесную работу. Дзякую таксама супрацоўнікам Секрэтарыята за эфектыўнае забеспячэнне дзейнасці рабочых органаў Савета Рэспублікі.

Выказваю ўдзячнасць усім акрэдытаваным у Савеце Рэспублікі журналістам за свечасовае і аб’ектыўнае асвятленне нашай парламенцкай дзейнасці.

Дарагія сябры! Толькі некалькі дзён аддзяляюць нас ад Новага года. Сардэчна віншую ўсіх вас з надыходзячым Новым 2014-м годам і Каляддамі! Жадаю моцнага здароўя, новых поспехаў у парламенцкай і грамадскай дзейнасці, шчасця і дабрабыту вам і вашым сем’ям!

Дзякую за увагу!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На вырашэнне гэтай задачы быў накіраваны і важкі пакет ратыфікацый міжнародных дагавораў. Рытчымя я асабліва вылучыў бы дакументы, накіраваныя на развіццё ўзаемавыгадных адносін з Бангладэш, В’етнамам, Інданезіяй, Лаосам, Сінгапурам, Шры-Ланкой. Гэта адчувальны вынік актывізацыі нашай прысутнасці ў гэтым перспектывным рэгіёне свету.

У ходзе сесіі завершана работа над блокам законапраектаў, прызначаных павысіць стымулюючую ролю рынку, у тым ліку за кошт скарачэння сферы цэнавага рэгулявання, стварэння умоў для здаровай канкурэнцыі. Зняты шэраг бар’ераў, якія перашкаджалі развіццю гандлю і грамадскага харчавання. Вышараны надзёжныя пытанні і ў такіх важных сферах паслуг, як авіяперавозкі і пошта.

У Працоўны коджх унесены папраўкі, якія забяспечаюць большую гібкасць рэгулявання працоўных адносін, баланс правоў і інтарсаў работнікаў і наймальнікаў.

Развіццё рыначных механізмаў запатрабавала апытывацыі парадку ліквідацыі суб’ектаў гаспадарання і працэдур банкротства. Прадуюжыцца паслядоўная работа па ўдасканаленні канстытуцыйнага судаводства, лібералізацыі адміністрацыйнага заканадаўства. Прыняты да ведама Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па пытаннях удасканалення судовай сістэмы краіны, у развіцці якой ужо ў бліжэйшай перспектыве нас чакае сур’ёзная работа.

Звяртаючыся да пытанняў сацыяльнага блока, хачу адзначыць прафесіяналізм і адказнасць, з якімі дпутаты падышлі да вырашэння такіх важных задач, як умацаванне здароўя нацыі, павышэнне адукацыйнага і культурнага патэнцыялу грамадства.

Грунтоўна заканадаўчую базу атрымаў спорт вышэйшых дасягненняў. У цэлым праваявы напрацоўкі ў сферы фізічнай культуры і спорту стануць добрым зачынам для стварэння Спартыйнага коджса.

Стадыю першага чытання прайшоў законапраект, асноўныя паслыі якога — пераарыентацыя аховы здароўя на прафілактыку захворванняў, культаыванне здаровага ладу жыцця, развіццё інавацыйнай медыцыны.

Прыкметна гучала на сесіі тэма беларускай дыяспары. З прыняццём законапраекта «Аб беларусах замежжа» мы атрымаем добры базавы дакумент, прызначаны наладзіць сістэмную работу з нашымі замежнымі суайчынікамі, умацаваць іх сувязь з радзімай, пашырыць іх удзел у эканамічным і культурным жыцці Рэспублікі Беларусь.

Варта адзначыць выніковасць першых у гэтым скліканні парламенцкіх слуханняў. Дыскусія па актуальных праблемах адукцыі дала магчымасць не толькі выпрацаваць рэкамендацыі па ўдасканаленні заканадаўства ў гэтай сферы, але і вызначыць арыенцры яе развіцця на бліжэйшай і доўгатэрміновай перспектывы.

Важна, што ўсе гэтыя рашэнні ў працессе іх падрыхтоўкі атрымалі шырокае грамадскае абмеркаванне. Гэта ў аднолькавай ступені адносіцца і да разгледду такіх вострых праблем, як напілле ў сям’і, наркаманія, увядзенне адказнасці за прадстаўленне ў арэнду жылля, набытага на умовах ільготнага крэдыту. Прапана-

«НЕАБХОДНА, КАБ ЭКСПАРТ ПЕРАВЫСІЎ ІМПАРТ»

Дабрабыт — праз мадэрнізацыю

Галоўны інструмент, які дапаможа змяніць сённяшнюю сітуацыю з экспартам імпартам з выгадай для Беларусі, — комплексная мадэрнізацыя ўсёй эканомікі, кожнага прадпрыемства краіны, дзе ёсць дзяржаўны капітал — такіх, дарэчы, 2820. «Мы і раней яе праводзілі, але

КАНАКТАКТ

№ 2 (23)
Спецпраект газеты «Звязда» сумесна з РУП «Белпошта» і РУП «Белсаюздарук»

Добрыя навіны

ЛІСТАВАННЕ НІХТО НЕ АДМЯНЯЎ. І НЕ АДМЕНІЦЬ!

...Дыялог з разраду рэдакцыйных і ледзь не штодзённых:
— Вы атрымалі мой ліст?
— А калі вы яго адпраўлялі?
— Учора.
— Электроннай поштай?
— Не, звычайнай...

Зрэшты, пра яго варта падрабязней і, напэўна, спачатку. Такім чынам, ліст напісаны нашым чытачом з вёскі, перш-наперш апрацоўваецца, сартуецца па месцы яго адпраўлення, гэта значыць, у сваім аддзяленні паштовай сувязі, потым — у раённым вузле, потым — у абласным філіяле, у сталіцы...

Гэта, як прызнала падчас прэзентацыі генеральны дырэктар РУП «Белпошта» Ірына Саксонава, — быў самы працаёмкі працэс, бо ўсе лісты ўручную 10-12 разоў сарта-

І ўжо, бач, непакоіцца чалавек — хоча, каб ліст не проста дайшоў, а дайшоў тут жа, максімальна хутка!

Калі хочацца, значыць, трэба зрабіць! Днямі рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Белпошта» прэзентавала новае пісьмасартвальнае абсталяванне, якое...

Гэта, як высветлілася, зусім не пераборшыванне: прадукцыйнасць працы новага абсталявання — 45 тысяч лістоў за гадзіну. Пакуль — так званых стандартных лістоў: вагой да 20 грамаў, у звычайных канвертах. Але ж з

градацкага тыпу... Словам, хацелася б, каб людзі, падлісваючы канверты, былі больш уважлівымі, каб яны ўсё ж кіраваліся тымі падказкамі, што ёсць на канвертах. Тады на апрацоўку, на сартванне іх лістоў будучы затрачывацца літаральна доли секунды.

Сартвальніцы Вера Палаўцова, Алеся Саскавец, аператар сувязі Святлана Раманейка.

Сартвальніцы Вера Палаўцова, Алеся Саскавец, аператар сувязі Святлана Раманейка.

У цэку гібернальнай пошты (на першым плане) намеснікі генеральнага дырэктара РУП «Белпошта» Юрыя Ізюмю, Алеся Скрыпчык, Таццяна Гасцэва, генеральны дырэктар прадпрыемства Ірына Саксонава і міністр сувязі і інфарматызацыі Мікалай Панцярэй.

валіся. І кожнае з такіх сартванняў вымагала не толькі часу — вымагала вялікай адказнасці і увагі. Нашым сартвальнікам, каб ведаць, які ліст куды пакласці, даводзілася, што называецца, трымаць у галаве каля сямісот адрасоў і кірункаў. Якось працы ў выніку ў многім заляжала яшчэ і ад таго, які хто запомніў ячэйкі, ці не захваруў, ці не стаміўся... Іншымі словамі, ад таго званнага чалавечага фактара. Новае ж абсталяванне дазваляе сартаваць пісьмовую карэспандэнцыю аўтаматычна і адразу — да даставачнага ўчастка, да сумкі паштальёна, і выключачы дубляванне.

Працуюць новыя машыны на ранейшых плошчах — у старых сценах. Праўда, іх цяпер ужо не пазнаць: у памішанні ранейшага цэха светла, прастора. Кожную з машын абслугоўваюць тры аператары. Праца ў іх, што называецца, не пыльная, але ж патрабуе і пэўных ведаў, і практыкі. Усю інфармацыю з канвертаў — індэксы, адрасы — «счытвае» аўтаматыка і накіроўвае ў спецыяльныя ячэйкі. Усё, здавалася б, проста, але нашы людзі, паводле слоў начальніка цэнтру развіцця інфармацыйных тэхналогій «Белпошта» Наталлі ПЕЦЕКАЙ, не заўсёды акурата пішуць адрасы, прычым — поўныя, дакладныя, як гэта патрэбна машыне. І праблема, вядома ж, не ў асаблівасцях почыркаў.

На многіх канвертах цяпер пазначана кароткае: «Дзеду Марозу». Нехта піша яму ў Белаўжскую пушчу, нехта — у Лялландыю. Але ж гэта — з'ява часовай і даравальная, бо пішуць пераважна дзеці. У дарослых — свая логіка. Яны лічаць, напрыклад, што ўсё добра ведаюць, дзе знаходзіцца «Бабруўжшышчына», а значыць, каб ліст дайшоў, гэтага слова на канверце будзе цэнным дастаткова... Нехта не бачыць асаку ў тым, каб пазначыць тып населенага пункта (вёска, горад, пасёлак

часам плануецца закупка абсталявання для апрацоўкі нестандартнай карэспандэнцыі і пасылак, перавозка пошты з выкарыстаннем спецыяльных кантэйнераў.

Чым гэта абярнецца для прадпрыемства? Па-першае, атымізацыя лагістыкі і колькасці работнікаў, якія займаліся раней апрацоўкай і сартваннем пошты (ужо на першым этапе, паводле падлікаў, вызваліцца каля 220 чалавек, якія — вакансіі ёсць — могуць застацца на прадпрыемстве ў якасці аператараў і паштальёнаў). Па-другое, аўтаматызацыя і механізацыя тэхналагічных працэсаў істотна паўплывае на павышэнне якасці — прынамсі, значна павялічыцца хуткасць праходжання пошты. Па-трэцяе, адкрываюцца магчымасці для ўкаранення новых паслуг з дабаўленым коштам... І адпаведна, у прадпрыемства павышаюцца аб'ёмы работ з усімі адсюль наступствамі ў выглядзе расходу даходнасці, заробатнай платы і г.д.

На рэалізацыю праекта затрачана 41 млрд беларускіх рублёў, — распавядае Ірына Саксонава. — Паводле папярэдніх падлікаў, акупіцца ён за два гады, бо, нягледзячы на альтэрнатыўныя варыянты сувязі, стварэнне ніхто не адмяняў і не адменіць — аб'ём пісьмовай карэспандэнцыі пастаянна расце. Гэта і дзелавая пераліпка, і асабістая (што асабліва адчуваецца ў перадавыя дні!), і постскрін, якім захаляцца цяпер і піянеры, і пенсіянеры, як той казаў... Да таго ж мы жывём і працуем ва ўмовах рынку, а значыць, вытворцы (гэта непазбежна) — будучы рэкламаваць сваю прадукцыю, свае паслугі...

Як гэта робіцца, разказалі і паказалі ў цэку гібернальнай пошты, дзе на той час выконваўся перадвызначаны заказ адной вядомай кампаніі: гэта значыць, аўтаматычна пакавалася нестандартнае ўкладанне (вішавальная паштоўка,

Аператар сувязі Іван Семянечка.

Фота: Анатоль КІСЕЛІЧУК.

адмыслы календары, рэкламы буклет), якое пасля, скажам так, «канвертавання» будзе дастаўлена па тысяч адрасоў. Для таго, каб самастойна адрэць падобны аб'ём — і працы, і потым раскласі — кампаніі, хутчэй за ўсё, давялося б некага наймаць або і наогул не менш як на месяц прыняць сваю дзейнасць «Белпошта», займаючы ганаровае другое месца ў свеце па развіцці электронных паслуг, мо-

жа зрабіць гэта за лічаныя гадзіны. А таму цалкам магчыма, што хутка на запытальнае: «Вы атрымалі мой ліст, адпраўлены звычайнай поштай учора?», мы зможам сказаць: «Так». Беларусь стала трэцяй краінай на былой постсавецкай прасторы (пасля Расіі і Казахстана) з аўтаматызаваным працэсам апрацоўкі і сартвання пошты.

Валянціна ДОЎНАР.

Проста мова

ЧАС НАШАГА ЖЫЦЦЯ

...На той карціне (бачу, як цяпер!) быў лістапад, быў гай, заліты сонцам, і вузкая дарожка... Па якой на белым кнігах ехаў... тата!
Не!.. Ну, вядома ж, не мой — памылілася: мастак, відаць, маляваў свайго... Ці проста нейкага дзядзьку, на нейкай падводзе...
Але ж карціну купіць хацелася. І потым павесіць — дома, на самым бачным месцы, каб час ад часу глядзець, каб помніць і слухаць восень...
Дарагая была карціна — не дакупіцца. І... не забыць! Бо яно ж і напраўду — можна ў чалавек забраць усё! Апроч таго, што ён выпіў, з'еў і ўбачыў.
Нават — калі ўбачыў не тое.

Тут вам не там

Продкі елі хлеб траякі — чорны, белы і ніякі. Цяпер гатункаў — мусіць, не злічыць! А ў Адзесе, кажучы, цэн. Прынамсі (з цэнніца):
Адно кофе — 30 гривен,
Одін — 25,
Одін, пожалуйста, — 20,
Добroe утро, адно кофе, пожалуйста, — 15...
Надоечы на плошчы Якуба Коласа мужчына спыніў, сказаў: «Добры дзень, прабачце, калі ласка, што затрымаў, але ж, калі вас не абцяжарыць, скажыце мне: я да плошчы Незалежнасці на гэтым аўтобусе даеду?»
Пакуль пытаўся, аўтобус пайшоў. Мужчына застаўся — у цэнтры Мінска. Тут кошт на каву (для літакоў) пакуль нязменны. А то асобных давлялося б паіць задарма.

Мама як група дызайнераў...

Некалі тут быў завод — адзін з буйнейшых у горадзе, а можа, і ў краіне? Цяпер...
Цяпер у будынках, што бліжэй да вуліцы, да людзей, чаго толькі няма: казіно, рэстаран, аптэкі, банкі, медыцынны, проста безліч крамак і крам!..
У адной — творы мастацтва, можна сказаць: вязаныя (на спіцах, шыздэлкам) сукенкі, спадніцы, кофты, шапачкі, шалікі... Цікавыя фасоны і ўзоры, якасныя ніткі... Можна да чагось прыцягнуцца, можна прамераць, а потым уголас заўважыць:
— Гузічкі б сюды іншыя...
— Не пытайце, можам памяняць, — заверыла маладая дзяўчына-прадавец.
— І рукавы крыху даўгаватыя...
— Падкароціць... Лёгка, — зашчабітала яна.
— Мы і наогул любую з гэтых рэчэй, па жаданні заказчыка, можам падагнаць па фігуры, удасканаліць, звязаць у іншым колеры альбо з іншым ніткам, распрацаваць эксклюзіўную мадэль... У нас група дызайнераў, група майстроў...
Але ж гузікі, трэба зраўмець, перашываў адзін. І, на жаль, крыху «прамахануўся»... Аж прадавец здзіўлілася. Тут жа схілілася за свой мабільны, сказала:
— Мама, у гэтай кофточцы — ну ты помніш? — адно крысо атрымалася крыху даўжэй, а другое — карацей... Што? Перашыеш яшчэ раз?..

Не было б шчасця...

Хлопец кахаў яе.
Яна? Ды як у песні, відаць: і не тое, каб так, і не тое, каб не... Але ж на працы якрам мянялася начальства, а з ім і ўсё астатняе: падначаленых, прынамсі, усё больш нагрукілі і ўсё менш плацілі. Апроч таго, у Зои, падыходзіла чарга на кватэру і будаваць яе на адну асаблівага сэнсу не мела. Таму яна выйшла зумж за таго хлопца, нарадзіла сына, усёй сям'і яны засяліліся ў новую двухпакаёўку, збольшага абжыліся...
Пра два гады яна выйшла на працу. І ці не ў першы ж дзень зразумела, што да лепшага там амаль нічога не змянілася: усё тая ж нервознасць, усё тое ж патрабаванне немаведама чаго. Таму Зою неўзабаве зноў пайшла ў дэкрэт, зноў нарадзіла. І ўжо падгадвала...
Надоечы на працу здзіўля — навагоднія падарункі дзеціма забраць. Шмат каго там пабачыла, многіх распытала...
Зразумела з размоў, што зарплата нізкая, што працаваць па-ранейшаму цяжка...
Думае цяпер: можа, зноў у дэкрэт?

Двое — у натоўпе

Дзень. Праспект і прыпынак. Праўда, прыпынак тут не ўсё — толькі тыя, хто хоча пад'ехаць...
Дзве дзяўчыны пехам ідуць — пад ручку, блізка-блізка... Пра нешта сваё гамоняць, смяюцца... Сяброўкі, відаць.
Што здзіўляе, адна — у дыктоўным норкавым футры, у светлых прыгожых боціках...
На другой — старэнкі палітончык, джынсы. А бач ты...
У адной хапае розуму не фанабэрыцца сваім багаццем, у другой — не камплексаваць з-за яго адсутнасці. Бо яно ж і сапраўды — грошы як птушкі: прылятаюць і адлятаюць.
Не факт, што ад адных і тых жа.

Парады бывалых

...Тралейбус што той мурашнік — у пэўнай згадзі. Бо нехта выходзіць, заходзіць, садзіцца, устае і, вядома ж, гаворыць — яшчэ і па мабільных...
— Што-што ты размарозіла? — выпытвае ў некага мажняя пажылая кабета. — Курчыцу? І што? Вырашыла падсмажыць?.. Дурніцай не будзь! Паслухай мяне: калі ты яе падсмажыш, твае хлопцы за раз з'ядуць і праз гадзіну забудуцца. Лепей патушы — з бульбай. Тады і на вачыру хлопцы. А яшчэ лепш — супу навары. На два выхадныя, можа, расцягнеш.
...«Эканоміка (у тым ліку хатняя) павінна быць эканамнай» — і хацеў бы забыць гэту фразу ды хіба ж дадуць?

Характар

Вёска... Вуліца... Дама з сабаккам — праўда, не з аповеду Чэхава — наша, невялічкая, рухавая, у гумовых боціках, у ватуўцы...
А вось сабакку ў кіно хоць сёння здымай: рыжаныкі, калматы... За гаспадыняй трусіцы — спачатку ў краву, а хвілін праз дзясцаць — адтуль, з кавалкам батона ў зубах і ўжо спераду — жанчына за ім ледзьве паспявае...
— Ды вось жа, — усміхаецца, — акраец батона кінула, а ён аб'едзе ды ўпохалкі нічога есці не стане: у зубах дамоў прынясе. І ўжо там спакойна сядзе і з'есць.
Сабакка... Вясковы... А бач ты — прыкладам... Для людзей.
Больш, відаць, гарадскіх?

Падарунак

Віно, паводле класіка, «скотнін і зверніт чалавека», прычым любога — не выбіраючы. І не шкадуючы...
Гэты вась — не іначай з начальства, бо ў дыктоўным паліто, у бялуткай сарочцы, пры гальштукі...
Нэлі ЗІГУЛЯ.

«ПАДПІСКУ АФОРМІМ?»

Для паштовых аддзяленняў снежань — месяц гарачы: падпісная кампанія на 2014 год у самым разгары

Людмілу Старасціну ў 30-м паштовым аддзяленні г. Магілёва ведаюць усе. Кожны год яна выпісвае не менш за 4 выданні на розныя тэмы. Кажы, што ў яе сям'і стала ўжо добрай традыцыя чакаць таго моманту, калі можна дастаць з паштовай скрынкі газету, якая яшчэ пахне друкарскай фарбай, наліць па кубачку кавы і акуліцца ў свет розных падзей.

Кажучы, што інтэрнэт можа паставіць крыж на друкаваных выданнях. Але не трэба спяшацца з такімі пранозамі. У 30-м аддзяленні, якое ў Магілёве ўсё ведаюць як Галоўпаштамт, народу заўсёды шмат: адны спяшаюцца адправіць карэспандэнцыю, другія — заплаціць за тэлефон, за паслугі... Займаю чаргу. Чую, як малады чалавек пытаецца ў аператара: «Падкажыце, што мне лепш выпісаць?» Жанчына з гатоўнасцю падае тоўсты каталог, і пачынае нешта прапаноўваць. Зразумела, страціць кліента сёння проста — адчуваецца канкурэнцыя. І з боку калег таксама. А наогул пытанне «Можа, падпісачку аформім?» у аддзяленнях сувязі гучыць зараз гэтак жа часта, як у банку: «Латарэйку купім?»

Мы толькі што не танцуем перад падпісчыкамі, — смяецца начальнік 30-га аддзялення сувязі Іна Мартыненка. — Калі паштальён не заспеў каго дома, тэлефануем, каб спытацца, калі зручнай падпісчы. Кагосьці ўгаворваем, а іншыя самі толькі для гэтага і да нас прыходзяць. У дзень такіх «дабравольцаў» звяртаецца да 150 чалавек. Дарэчы, для «Звязды» ў нас добрая навіна. План па падпісцы на газету мы перавыканалі ўдвай. І чытачы ёсць па-сапраўдному

адданы. Крыху затрымаемася з дастаўкай, адна жанчына, якая доўгі час толькі на гэтую газету і падпісваецца, ужо тэлефануе: маўляў, што здарылася?

Вельмі напружаны час цяпер у паштальёнаў. Пенсіянеры, напрыклад, толькі праз іх і падпісваюцца. Яно і зразумела: не трэба нікуды з дома выходзіць ды яшчэ і дапамоць зарыентавацца ў інфармацыйнай прасторы. Паштальён 30-га аддзялення Таццяна Бяленчанка на сваім участку падпісала на першае паўгоддзе наступнага года некалькі соцень чалавек. «Не засталася ніводнага

пенсіянера, які не выбраў бы сабе тое ці іншае выданне, — распавядае яна. — Многія хацелі б больш газет і часопісаў атрымаць, але для іх гэта дарагавата. Калі бачу, што чалавек жыве сціпла, але гатовы ісці на хавяры дзеля любімай газеты, імкнусь парадаваць яго маленькім гасцінцам. У мяне на ўчастку ёсць адна пенсіянерка, якая вельмі хварэе ў апошні час, купляе дарагія лекі, але і яна знайшла грошы, каб выпісаць любімую «Звязду».

Шмат стала і «прасунутых» падпісчыкаў, якія выпісваюць любімыя выданні праз сай-

ты ці інфакіёскі. А яшчэ паштовыя аддзяленні карыстаюцца паслугамі грамадскіх распаўсюджальнікаў. І ёсць сярод іх вельмі актыўныя, якія да сваёй справы ставяцца з усёй душой.

— У нас працуюць каля паўтары тысячы чалавек, — кажа начальнік аддзела кадрў Магілёўскай гарадской балніцы хуткай медыцынскай дапамогі, а па сумашчальніцтва яшчэ і грамадскі распаўсюджальнік Аляксандра Іванова. — Гэта ўсё людзі адвакаваныя, ведаюць кошт друкаванаму слову. На сярэдзін снежня ўжо больш за палову работнікаў падпісалася. Кожны выбраў нешта сваё. У спіску гэтых прыярытэтаў болей за 200 розных выданняў.

— Я ўжо ў другі раз падпісаўся на «Звязду», — паведаваў урач-рэнтгенолаг гэтай установы Аляксея Бабкоў. — Люблю чытаць артыкулы на сацыяльна-эканамічныя тэмы. І тое, што інфармацыя падаецца на беларускай мове, — гэта толькі плюс. Пажадана, каб было больш гумару. У жыцці і так хапае праблем.
Калі меркаваць па інфармацыі Магілёўскага філіяла РУП «Белпошта», то самыя чытаючыя сёння — гэта супрацоўнікі аддзялення чыгуны, заводаў імя Кірава і «Электрарухавік».

— Я назвала б гэтую падпісную кампанію стабільнай, — кажа начальнік аддзела распаўсюджвання друку Таццяна Косціна. — Невялікі спад тыражоў ёсць, але мы робім усё магчымае, каб дайсці да кожнага. Нагадаем пра сябе праз рэкламу на тэлебачанні, расклеяем рэкламныя лістоўкі ў грамадскім транспарце, дасылаем пісьмы на прадпрыемствы — і вынік ёсць.

Сведка Асейскай трагедыі, а цяпер найстарэйшая жыхарка вёскі Юзафова Верхнядзвінскага раёна Галіна Машарок шмат гадоў збірае «Звязды» газетай, заўсёды знаходзіць у ёй цікавую і патрэбную для сябе інфармацыю.

Фота: Анатоль КІСЕЛІЧУК.

■ Парламенцкі дзённік

МАСТАЦТВА ТРОХ «Р»

Савет Рэспублікі ўхваліў галоўны эканамічны дакумент года

Падчас заключнага пасяджэння трэцяй сесіі верхняй палаты Беларускага парламента сенатары разгледзелі бюджэтны пакет законапраектаў на будучы год. Даходы і расходу рэспубліканскага бюджэту вызначаны ў аднолькавым аб'ёме — 128 трлн рублёў. Пры гэтым запланавана, што даходная частка ў параўнанні з бягучым годам вырасце на 20%, а расходная — на 15%. Унутраныя валавы прадукт, згодна з бюджэтам, прырасце на 3,2%.

Бюджэт прадугледжвае прыцягненне дадатковых даходаў у суме 3,6 трлн рублёў. Даход ад адзінага падатку на вызначаны даход і 50% ад пошліны за выдучу дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху будучы накіроўвацца ў мясцовыя бюджэты і бюджэт Мінска. Пры гэтым сродкі ад дзяржпошліны па рашэнні адпаведнага Саветаў дэпутатаў пойдуць на будаўніцтва, рэканструкцыю і капітальны рамонт аўтамабільных дарог і вуліц у населеных пунктах.

— Ужо больш за 10 гадоў я маю непасрэднае дачыненне да бюджэтай рознага ўзроўню: пярвічнага (сельскага Савета), базавага, абласнога, і на працягу

апошняга года — рэспубліканскага, — сказаў журналістам старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Уладзімір ПАНЦОХАУ. — Шматгадовы назіранні паказалі, што бюджэтам ніколі ніхто не бывае задаволены. Складзі бюджэт — вялікае мастацтва трох «Р» — Раўнамернага Размеркавання Расчараваньня. І што б мы сёння ні казалі, праект, які ўнёс урад, аказаўся лепшым. Бо ўжо з мая над гэтым дакументам працавалі лепшыя спецыялісты нашай краіны, якія любяць Беларусь. У выніку мы маем бюджэт збалансаванага развіцця, пабудаваны на бездэфіцытнай аснове. Усе 77 сацыяльных праграм маюць каэфіцыент трываласці.

Разам з тым сенатар адзначыў, што прыняццё бюджэту пакаідае шмат пытаньняў, асабліва звязаных з надзеяй на павелічэнне ў некалькі разоў экспертнага складніка, прыцягненне прамых замежных інвестыцый. «Мне здаецца, што складзі бюджэт было складана, але яшчэ больш складана будзе яго выканаць, — дадаў Уладзімір Панцохаў. — І каб яго выканаць, нам усім трэба кіравацца прынцыпам: рабі, што можаш, там, дзе ты ёсць. Я асабіста з аптымізмам гляджу ў будучыню».

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

■ Факт

«БІЗНЕС-ПОШТА» ЎЖО І Ў НАВАГРУДКУ

У тым, што «Бізнес — пошта» для карпаратыўных кліентаў гэта і надзейнасць, і камфорт, на Гродзеншчыне ўжо ведаюць: Ліда, Слонім, Смагонь, Шчучын, Ваўкавыск... А нядаўна такая паслуга з'явілася і ў Навагрудку.

На ўрачыстым адкрыцці цэнтра продажу паштовых наліччова-радычных асобам у даволі прывабным для бізнесу горадзе прысутнічалі

прадстаўнікі шэрагу арганізацый, прадпрыемстваў і банкаўскіх устаноў, якія цяпер могуць самі перакачаць у агульнавядомых перавагах «Бізнес-пошты». Нагадаем, што яна прадастаўляе поўны спектр паштовых паслуг з улікам пажаданняў кліентаў. Паштовыя адпраўленні (пісмовая карэспандэнцыя, пасылкі) могуць прымацца не толькі ў пункце абслугоўвання, але і ў офісах кліентаў. Гэта датычыцца і паскоранай пошты EMS

Belpost — паслугі, дзякуючы якой дастаўка і ўручэнне паштовых адпраўленняў ажыццяўляюцца ў самы кароткі тэрмін. Акрамя таго, «Бізнес-пошта» праводзіць прыём электронных грашовых перавадаў, рэалізацыю маркіраванай і немаркіраванай прадукцыі, афармленне падпіскі на друкаванья СМІ, аказвае іншыя паслугі.

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Нашы дзеці

І ДАМЫ ЗАПРАШАЛІ КАВАЛЕРАЎ...

У Магілёве прайшоў калядны баль для кадэтаў і дзяўчынак з дзіцячага дома № 1

Гэты баль быццам бы ажывіў тых старадаўніх часы, калі дамы ў белых у пол сукенках са шчаслівымі ўсмешкамі на вуснах кружылі разам з апранутымі ў строгую парадную форму кавалерамі пад хвалючыя гукі вальса.

У свяце, якое прайшло ў Палацы культуры вобласці ў межах дабрачыннай акцыі «Нашы дзеці», узялі ўдзел больш за 150 выхаванцаў дзіцячага дома № 1 абласнога кадэцкага вучылішча. Чароўная фея-гаспадыня балю, загадкавы містар Кс, танцы і спевы каля калянднай ёлкі — арганізатары пакалаціліся, каб успаміны аб гэтай падзеі засталіся ў яе ўдзельнікаў на ўсё

жыццё. Удзел у падрыхтоўцы да свята прымалі нават магілёўскія вясельныя салоны, якія адзелі дзяўчат у прыгожыя сукенкі, і цырульні, якія зрабілі ім прычоскі і макіяж.

Павіншаваць юнакоў і дзяўчат прыйшлі прадстаўнікі аб'яўчанага, грамадскіх арганізацый, спонсары. З пажаданнямі паспяху і ажыццяўлення ўсіх мар наместнік старшыні аб'яўчанага Валерыі Малашка ўручыў кадэткам вучылішча дакументы на абсталяванне для лекцыйнага кабінета і камп'ютарнага класа, а дзіцячому дому № 1 — набор мэблі для трэнінгавых заняткаў.

Нэлі ЗІГУЛЯ

■ У Авальнай зале

САМІМ ПАГЛЯДЗЕЦЬ І ЎСЯМУ СВЕТУ ПАКАЗАЦЬ

Учора ў фе Авальнай залы Дома ўрада экспанавалася выстава «Беларусь сучасная», на якой былі прадстаўлены выбары народнай і прамысловай творчасці. Асаблівае месца на выставе займалі экспазіцыі работ навучэнцаў Дзяржаўнага прафесійна-тэхнічнага каледжа электратэхнікі і цэнтра дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі горада Белаазёрска Бярозаўскага раёна Брэсцкай вобласці.

Выстава работ белаазёрскіх школьнікаў была ініцыяваная наместнікам старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па жыллёвай палітыцы і будаўніцтве Леанідам КАВАЛЕВІЧАМ.

— Наша ўстанова шматпрофільная: дзеці займаюцца мастацкай і тэхнічнай творчасцю, выяўленчы і дэкаратыўна-прыкладным мастацтвам, многія выбіраюць спартыўны, экалагічна-біялагічны і іншыя кірункі. — паведамляў дырэктар цэнтра дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі Марыя КОРГАН.

На выставе ад цэнтра прадстаўлены вышыўка і ткацтва, стужкавая вышыўка і мастацкае вязанне, усяго 75 работ навучэнцаў. Адметна, што сярод юных майстроў ёсць і так званыя «цяжкія» падлеткі, якія мелі справу з парушэннем закона і стаяць на ўліку. Але творчасць, на думку Марыі Корган, спрыяе іх выхаванню і выпраўленню.

«Яны ў нас не «цяжкія», яны — цудоўныя, — пераканана дырэктарка. — Педагогі змаглі зрабіць так, каб кожны з іх знайшоў сваю справу».

Займацца прыкладным мастацтвам у Белаазёрску моладзь можа

не толькі ў цэнтры дадатковай адукацыі, але і непасрэдна пры прафесійна-тэхнічных каледжах электратэхнікі. Многія будучыя электрыкі, зваршчыкі, мантанжнікі, прадаўцы пасля вучобы прывязваюць час творчасці, з-пад іх рук выходзяць сапраўдныя мастацкія шэдэўры. Дырэктар Ганна ЖУКОВІЧ прызнае, што не падлічвала работ, прывеззеных на выставу, але думае, што іх больш за сотню.

Дарчы, гурток па вышыўцы наведваюць не толькі дзяўчаты: на выставе былі прадстаўлены беларускія ручнікі, аздобленыя традыцыйным бярозаўскім арнаментам, вышытыя... хлопцамі.

— Наша задумка — вывесці дзіцячую творчасць на міжнародны ўзровень. Мы ўжо абмяркоўвалі магчымасць правядзення нацыянальнай выставы дзіцячай творчасці ў адным з буйных еўрапейскіх культурных цэнтраў, — паведамляў Мікалай Іванчанка.

Выставу «Беларусь сучасная» наведвалі таксама старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір Андрэйчанка і іншыя парламентарыі. Дзяіна СЕРАДЗЮК. Фота аўтара

Арганізатарам правядзення выставы «Беларусь сучасная» выступіла дзупіка група «Ініцыятыва», якую ўзначальвае наместнік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па пытаннях экалогіі, прыроднага захавання і чарнобыльскай катастрофы Мікалай ІВАНЧАНКА.

На экспазіцыі можна было пабачыць сапраўды разнапланавыя тавары: і валёны, якія, як адзначыў Мікалай Іванчанка, «не сорамна насіць», і парфуму, і сувенірную прадукцыю, і іншае. Крыху дзіўным можа здацца суіснаванне з такімі вырабамі выставы дзіцячай творчасці. Але і гэтак ёсць тлумачэнне.

— Наша задумка — вывесці дзіцячую творчасць на міжнародны ўзровень. Мы ўжо абмяркоўвалі магчымасць правядзення нацыянальнай выставы дзіцячай творчасці ў адным з буйных еўрапейскіх культурных цэнтраў, — паведамляў Мікалай Іванчанка.

Выставу «Беларусь сучасная» наведвалі таксама старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір Андрэйчанка і іншыя парламентарыі. Дзяіна СЕРАДЗЮК. Фота аўтара

Новая зала чакання ў старым стылі

Як мы сталіся ад доўгай рэканструкцыі Брэсцкага цэнтральнага вакзала! Яна распачалася ў 2008 годзе. Але часовае нязручнасці ўсё ж варта тры прыгажосці, якія сустракаюць нас адноўленыя аб'екты вакзала.

На гэтым тыдні ўрачыста адкрылі пасля рэканструкцыі залу чакання. Яна сустрэла пасажыраў сучасным інтэр'ерам, але ў прыемным і цёплым стылі старога вакзала. Усё ж Брэсцкі вакзал больш за 120 гадоў. Тут жа са сваімі пасажыраў зможу адсочваць патрэбную інфармацыю на электронным табло, ёсць бесправедны доступ у інтэрнэт. Для людзей з абмежаванымі магчымасцямі прадугледжаны элементы безбар'ернага асяроддзя.

Плартыргэжэла і прывакзальная плошча. На ёй з'явіліся навісы для пасажыраў, ліхтары пад даўніну. За час рэканструкцыі грунтоўна перабудаваны «маскоўскі» каб вакзала. Тут узведзена новая перонная платформа. Замест старога з'явіўся новы прасторны тунэль з выходам на прывакзальную плошчу. Уведзены ў эксплуатацыю міжнародная касавая зала, зала мытнага і памежнага кантролю.

Яна СВЕТАВА.

■ А не шкодзь!

Затрымалі «мацёрага»

Бранкьера з доўгім «паслужным спісам» затрымалі на возеры Лукоеўскае супрацоўнікі ўпраўлення аператыўнага рэагавання Дзяржінспекцыі. Пад покрывам ночы парушальнік выйшаў на ваду, каб зняць сеткі. Ён ужо збіраўся пагузіць незаконны ўлоў — 24 кілаграмы адборнай рыбы — у машыну, як з'явіліся дзяржінспектары.

— Аказалася, што з бранкьерам аператыўнікі добра знаёмыя. Мужчыну затрымалі ў 2005, 2007 і 2011 гадах. І заўсёды — на буйных водных аб'ектах: Мінскім моры, Вілейскім вадасховішчы. Па фактах незаконнай здабычы рыбы заводзіліся крымінальныя справы. Аднак вопытны бранкьер, які выбраў тактыку безагаворачнага прызнання віны і добраахвотнага пакрыцця шкоды, як правіла, абыходзіўся мінімальным штрафам, — паведамляў прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга ГРАМОВІЧ. — У затрыманнага канфіскавалі ўлоў і сеткі. На лодку накладзены арышт. Зараз вырашаецца пытанне крымінальнай адказнасці бранкьера: за незаконную здабычу рыбы, здзейсненую асобай, раней судзімай за такія ж злачынствы. Максімальна магчымае пакаранне — да трох гадоў пазбаўлення волі.

Сяргей РАСОЛЬКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што тычыцца сацыяльных дапамог для пакрыцця выдаткаў на набывццё падгузкаў і на аплату тэхнічных сродкаў сацыяльнай рэабілітацыі, яны прадастаўляюцца незалежна ад велічыні сярэднедушавага даходу сям'і (грамадзяніна) пэўным катэгорыям грамадзян пры наяўнасці адпаведнага ўрачобна-кансультацыйнага заключэння дзяржаўнай арганізацыі аховы здароўя або на падставе індывідуальнай праграмы рэабілітацыі інваліда.

Дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога (ДАСД) уключае 5 відаў сацыяльных выплат: штомесячную; аднаразовую; для пакрыцця выдаткаў на набывццё падгузкаў; на аплату тэхнічных сродкаў сацыяльнай рэабілітацыі; на забеспячэнне прадуктамі харчавання дзясці першых двух гадоў жыцця.

— Якія катэгорыі сям'яў (грамадзян) пераважаюць сярод атрымальнікаў адраснай дапамогі?

— Асноўнымі катэгорыямі атрымальнікаў дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі ў выглядзе штомесячнай і аднаразовай сацыяльнай дапамогі з'яўляюцца няпоўныя і шматдзетныя сям'і, якія выхоўваюць непаўналетніх дзяцей. За 9 месяцаў бягучага года колькасць такіх сям'яў складала 89% ад агульнай колькасці атрымальнікаў названых сацыяльных дапамог.

Для атрымальнікаў адраснай дапамогі распрацоўваюць план

Рашэнне аб прадастаўленні або аб адмове ў прадастаўленні адраснай дапамогі, яе памерах і перыядзе прадастаўлення прымае камісія па аказанні ДАСД мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў. З 1 студзеня 2014 года яе пайнмаюць будучы пашырэнні. «Пры вынесены рашэння аб прадастаўленні ДАСД у выглядзе штомесячнай сацыяльнай дапамогі і (або) забеспячэння прадуктамі харчавання дзясці першых двух гадоў жыцця камісія пры неабходнасці будзе распрацоўваць план для працаздольных членаў сям'і (грамадзян) па самастойным паліяшэнні матэрыяльнага становішча», — сказаў падчас анлайн-канферэнцыі Аляксандр Румак. — Камісія ўлаўнаважана прымаць рашэнне аб

адмове ў прадастаўленні дапамогі пры паўторным звароце людзей па гэтыя віды сацдапамог у выпадку невыканання такога плана з неаб'ектыўных прычын».

— Як часта камісія прымаюць рашэнне аб адмове ў выдзяленні адраснай дапамогі?

— За 9 месяцаў бягучага года па ДАСД звярнуліся 170,1 тыс. чалавек, дапамога была прадастаўлена 160,7 тыс. чалавек. Такім чынам, было адмоўлена ў атрыманні ДАСД 9,4 тыс. чалавек.

— Ці можна абскардзіць рашэнне камісіі аб адмове ў прызначэнні адраснай дапамогі?

— Рашэнне камісіі па аказанні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі можна абскардзіць на камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне аб'яўчанага (Мінскага гарвыканкама). У выпадку нязгоды з прынятым гэтым органам рашэннем спрэчка вырашаецца ў судовым парадку.

— Якія прычыны лічацца аб'ектыўнымі для невыканання плана па самастойным паліяшэнні матэрыяльнага становішча?

— Да аб'ектыўных адносяцца прычыны, якія ўзніклі па незалежных ад чалавека абставінах.

Рашэнне аб аб'ектыўнасці (неаб'ектыўнасці) прычын невыканання названага плана будучы прымаюцца камісіямі па аказанні ДАСД з улікам канкрэтных жыццёвых абставінаў.

Дапамога на аплату паслуг ЖКК і падгузкаў

— Якія асаблівасці прадастаўлення адраснай сацыяльнай дапамогі па аплаце паслуг ЖКК у 2014 годзе?

— Пры наяўнасці запазычанасці па аплаце за жыллёва-камунальныя паслугі або аплаце за карыстанне жылым памяшканнем са згоды грамадзяніна адрасная дапамога ў выглядзе штомесячнай і аднаразовай сацыяльнай дапамогі прадастаўляецца на ўнясенне платы (цалкам або часткова за жыллёва-камунальныя паслугі або платы за карыстанне жылым памяшканнем).

— Ці магчымае атрыманне сацыяльнай дапамогі на аплату імпартных тэхнічных сродкаў сацыяльнай рэабілітацыі?

— Сацыяльная дапамога на аплату тэхнічных сродкаў сацыяльнай рэабілітацыі прадастаўляецца ў грашовай на-

АДРАСНАЯ САЦЫЯЛЬНАЯ ДАПАМОГА: КАМУ, ЯК, КОЛЬКІ

АСАБІСТАЕ ПЫТАННЕ

— Я амаль увесь год не працаваў у сувязі з хваробай. Восць толькі планую ўладкавацца на працу. Падкажыце, ці магу я звярнуцца ў студзені 2014 года па штомесячную сацыяльную дапамогу? (Андрэй, Дзяржынск)

Наместнік міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандр РУМАК: — З 1 студзеня 2014 года дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога ў выглядзе штомесячнай сацыяльнай дапамогі будзе прадастаўляцца грамадзянам пры ўмове, што яны на працягу 12 месяцаў, якія папярэднічаюць месяцу звароту, не менш за 6 месяцаў з'яўляліся занятымі альбо зарэгістраванымі ў якасці беспрацоўных.

Да катэгорыі занятых адносяцца тыя, хто працуе па працоўным дагаворы, хто з'яўляецца членам юрыдычных асоб, а таксама зарэгістраваны ў якасці індывідуальных прадпрымальнікаў, асобы, якія ажыццяўляюць дзейнасць па аказанні паслуг у сферы аграгатурызму, рамеснаму дзейнасць, хто выконвае работы ў юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, хто праходзіць ваенную службу, хто навучачацца на вочнай (дзённай) форме атрымання адукацыі ва ўстановах адукацыі, хто ажыццяўляе догляд дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў, дзіцяці-інваліда ва ўзросце да 18 гадоў, інваліда I групы або асобы, якая дасягнула 80-гадовага ўзросту.

Такім чынам, калі на працягу 2013 года вы працавалі менш за 6 месяцаў, не адносіліся да названых вышэй катэгорыі грамадзян і не знаходзіліся на ўліку ў дзяржаўнай службе занятасці, права на прадастаўленне названай дапамогі вы мець не будзеце.

— Якая часта камісія прымаюць рашэнне аб адмове ў выдзяленні адраснай дапамогі?

— Рашэнне камісіі па аказанні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі можна абскардзіць на камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне аб'яўчанага (Мінскага гарвыканкама). У выпадку нязгоды з прынятым гэтым органам рашэннем спрэчка вырашаецца ў судовым парадку.

— Якія прычыны лічацца аб'ектыўнымі для невыканання плана па самастойным паліяшэнні матэрыяльнага становішча?

— Да аб'ектыўных адносяцца прычыны, якія ўзніклі па незалежных ад чалавека абставінах.

Рашэнне аб аб'ектыўнасці (неаб'ектыўнасці) прычын невыканання названага плана будучы прымаюцца камісіямі па аказанні ДАСД з улікам канкрэтных жыццёвых абставінаў.

Дапамога на аплату паслуг ЖКК і падгузкаў

— Якія асаблівасці прадастаўлення адраснай сацыяльнай дапамогі па аплаце паслуг ЖКК у 2014 годзе?

— Пры наяўнасці запазычанасці па аплаце за жыллёва-камунальныя паслугі або аплаце за карыстанне жылым памяшканнем са згоды грамадзяніна адрасная дапамога ў выглядзе штомесячнай і аднаразовай сацыяльнай дапамогі прадастаўляецца на ўнясенне платы (цалкам або часткова за жыллёва-камунальныя паслугі або платы за карыстанне жылым памяшканнем).

— Ці магчымае атрыманне сацыяльнай дапамогі на аплату імпартных тэхнічных сродкаў сацыяльнай рэабілітацыі?

— Сацыяльная дапамога на аплату тэхнічных сродкаў сацыяльнай рэабілітацыі прадастаўляецца ў грашовай на-

равышае 6-разовага памеру бюджэту пражытовага мінімуму.

— Ці будзе распаўсюджаны і ў іншых рэгіёнах рэнтны адносіны (дагаворы папярэдняга ўтрымання) у сацабслугоўванні па прыкладзе Мінска?

— Мінскім гарвыканкамем у рамках эксперыменту заключана 6 дагавораў па жыццёвага ўтрыманні з адзінкімі папярэдняга ўтрыманні, старэйшымі за 70 гадоў. Вынікі гэтай навацы будучы ацэнены ў першым квартале 2016 года. Тады ж плануецца ўнясенне прапановы ў Саўмін аб мэтазгоднасці распаўсюджвання такой формы работы на іншыя рэгіёны рэспублікі.

— Калі ў Беларусі з'явіцца асістэнты інвалідаў?

— З 1 студзеня бягучага года ўступіла ў сілу новая рэдакцыя Закона «Аб сацыяльнам абслугоўванні», якой уведзены новы від сацыяльных паслуг, што прадастаўляюцца дзяржаўнымі арганізацыямі, — паслугі пражывання з суправяджэннем.

Пры гэтым прадугледжана прадастаўленне тэрытарыяльнымі цэнтрамі сацабслугоўвання насельніцтва паслуг памочніка па суправяджэнні інваліда I групы з абмежаванай здольнасцю да перасоўвання, паслуг асістэнта інваліда I групы з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, паслуг перакладчыка мовы жэстаў для інвалідаў з парушэннем слыху.

Актыўнае ўкараненне такіх паслуг плануецца ў 2014 годзе, пасля таго, як у тэрытарыяльных цэнтрах сацабслугоўвання будучы створаны аддзелены пражывання з суправяджэннем.

Святлана БУСЬКО.

■ Не мая справа?

МАЎКЛІВЫЯ СВЕДКІ ЗЛАЧЫНСТВА

У Клецкім раёне нядаўна затрымалі вадзіцеля, колькасць алкаголю ў крыві якога перавышала дапушчальную норму ў 4 разы! Невядома, да якой бяды мог бы даяздзіцца такі «вадзіла», калі б сумленны грамадзянін не прадаставіў супрацоўнікам органаў унутраных спраў падобную інфармацыю.

— Супрацоўнікі міліцыі абавязаны ў тым ліку папярэджаць правапарушэнні, нешчаслівыя здарэнні, бытавыя трагедыі і г.д., — тлумачыць старшы інспектар па асаблівых даручэннях арганізацыяна-аналітычнага ўпраўлення міліцыі грамадскай інспекцыі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь Таццяна МЯДЗВЕДЗЕВА. — Практыка паказвае, што нават ананімная інфармацыя вельмі дапамагае ў прафілактычнай рабоце. Між тым, многія з нас застаюцца абыякавымі да чужой бяды. Нехта ведае, што ў суседняй сям'і ёсць і гвалт, і бойкі, і дзеці ў сінках, аднак чамусьці маўчыць і робіць выгляд, што гэта не яго справа. Насамрэч, наша маўчанне пакрывае яўнае або патэнцыйнае злачынства.

Даве трэцяя «бываюч» забойстваў і больш за палову наўмысных цяжкіх цялесных пашкоджанняў учыняюцца ў стане алкагольнага ап'янення. Большая частка такіх злачынстваў учыняюцца ў выхадныя, а таксама з 18.00 да 24.00 — у час, калі большасць людзей знаходзіцца дома. Суседзям няцяжка адрозніць проста вясёлае застолье ад высвятлення адносін, і ўжо зусім не складана было б набраць тры лічбы нумара тэлефона, каб магчыма, выратаваць некага ад турмы.

Разам з тым, іяны чалавек можа стаць і ахвярай злачынства. Кожнае ж другое забойства і кожны трэці разбойны напад у грамадскіх месцах сёння адбываюцца ў дачыненні да нецвярозых асоб, — кажа Таццяна Мядзведзева. Таксама і ў кожным трэцім дарожна-транспартным здарэнні з цяжкімі наступствамі па віне пешаходаў выноўнік быў «падшаф». Мы, вяд

ЖЫРАНДОЛЯ

Выпуск № 47 (217)

Вернісажы

«СКАРБЫ УКРАІНЫ» ЦЯПЕР У БЕЛАРУСІ

Магчымаць пабачыць унікальныя творы мастацтва са срэбра з каштоўнымі камянямі, фарфору, фаянсу збор падобных рэчаў належыць Нацыянальнаму музею гісторыі Украіны. І як тут не сказаць, што наша суседка — багатая краіна? Багатая не толькі каштоўнымі вырабамі, але і сваімі традыцыямі стварэння каштоўнасцяў. Разважаць пра гэта лепш пасля наведвання Украінскай выставы ў Нацыянальным гістарычным музеі Беларусі, якая прадстаўляе ювелірныя вырабы XVI—XX стагоддзяў, створаныя які мясцовымі майстрамі, так і творы замежных мастакоў і майстроў. Яны таксама ўпрыгожваюць калекцыю Украінскага музея.

Цікава даведацца, што ва Украіне былі свае выдатныя майстры-ювеліры. Напрыклад, пра майстэрства знакамітага кіеўскага майстра Івана Равіча (працаваў у XVIII стагоддзі) можна даведацца, калі паглядзець пацір, упрыгожаны эмалевымі медальёнамі. Ці вось кубак XIX стагоддзя з серыі «Дракон», які выраблены на кіеўскай фірме Іосіфа Маршака — менавіта яго называлі «украінскім Фабержэ». Боская майстэрства часта служыла боскім справам: майстры цудоўна ўмелі ўпрыгожваць абразы ці крыжы.

Ёсць і тое, што ўпрыгожвала будзённае жыццё, нават калі мела ўтылітарнае прызначэнне: сталовы

Запашальнік

ЧАС ШЧАЎКУНКА

Трупа беларускага балета праводзіць калядныя гастролныя тур па Германіі і Аўстрыі.

З 8 снежня па 28 студзеня нашы артысты будуць зачароўваць Еўропу балетамі Пятра Чайкоўскага. У афішы Вялікага тэатра Беларусі ёсць святочны спектакль «Шчаўкунок, ці Яшчэ адна Калядная гісторыя» і чароўная казка «Лебядзінае возера». Гэтыя два балеты беларускага тэатра ўбачаць у дзясятках гарадоў Еўропы, у тым ліку ў Вене, Берліне, Мюнхене, Кёльне, Гамбургу, Штутгарце, Франкфурце, Лейпцыгу і іншых. Балетную класіку ўвасобяць вядучыя салісты беларускага балета, сярод якіх народныя артысты Беларусі Ігар Артамонаў, Вольга Гайко, Людміла Кудраўцава, заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Антон Краўчанка, лаўрэаты міжнародных конкурсаў Канстанцін Геронік, Ігар Аношка, Аляксандра Чыжык і іншыя.

Акрамя таго, у афішы Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь на гэты час таксама заўнялі балетныя спектаклі. Ёсць нават калядны «Шчаўкунок» — праўда, гэта спектакль Беларускай дзяржаўнай харэаграфічнай гімназіі-каледжа.

Выставы

ШЧАСЦЕ АЛЕННЫ КІШ

Для ўнікальнай выставы адрэстаўравалі два маляваныя дываны мастацкі

У мінскай галерэі імя Міхаіла Савіцкага (пл. Свабоды, 15) да 15 студзеня працуе ўнікальная выстава маляваных дываноў «На шчасце» мастацкі са Случчыны Аллены Кіш. Дываны прывезены на экспазіцыю пераважна з фондаў гісторыка-культурнага музея-запаведніка «Заслаўе», дзе знаходзіцца яшчэ творы іншых беларускіх мастакоў найўнага мастацтва: Язэпа Драздоўвіча з Дзісеншчыны, Фёдара Сухавілы, Геннадзя Кузавоў, Ядзвігі Вайцешык, а таксама мастакоў, якія займаліся пошукамі аўтэнтычных маляваных дываноў па беларускіх вёсках і стваралі маляваныя дываны на сучасныя капылі: Уладзіміра Басальгі, Аляксея Марачкіна і Віктара Маркаўца. На выставе таксама прадстаўлены дываны з прыватнай калекцыі мастака-графіка Уладзіміра Басальгі, а таксама дзве маляванкі з хатняй калекцыі мінчанкі Ірыны Пустававай. Неверагодна, але некалі яе сам'я замаўляла гэтыя дываны самой Алены Кіш!

На экспазіцыі таксама можна пабачыць два адрэстаўраваныя маляваныя дываны Аллены Кіш. Прафесійная рэстаўрацыя дываноў (якая рабілася сіламі рэстаўратараў Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі) чале з намеснікам генеральнага дырэктара па рэстаўрацыі і фондавай рабоце Сяргеем Баськікам) была здзейснена на срэдкі Беларускага народнага банка, пры ініцыятыве і фінансавай падтрымцы якой у рамках праекта ArtCafe, дарэчы, і ладзіцца выстава «На шчасце». Банк таксама выкупіў экзэмпляр «Сусветнай энцыклапедыі найўнага мастацтва», у якую, дарэчы, уваходзіць і беларуская Алена Кіш. Усёго там прадстаўлена 800 імянаў з 50 краін усёй 7 кантынентаў. Нам, бясспрэчна, ёсць чым ганарыцца!

З забыцця да новага жыцця

Гэта ўжо сёння пра нашыя маляванкі ведаюць многія. Але ўпершыню даследчыкі звярнулі на іх пільную ўвагу ў 1980—1990-я гг. Тады беларускі мастакі новай генерацыі сталі самі ездзіць па вёсках, шукаць, прасіць, купляць за ўласныя грошы і літаральна ратаваць беларускія маляваныя дываны — іх знаходзілі ў сабах будах, хлявах, пунях. Страціўшы сваю дэкаратыўна-прыкладную значнасць, якую распусцілі ўручную дываны мелі ў гады свайго росквіту да з'яўлення машынных дываноў (1920—1960-я гг.), вясцоўцы ста-

лі выкарыстоўваць іх для гаспадарчых па-тэрэ. Тут я не не-не прыгадаваў з ранняга дзяцінства, што ў бабулінай хаце на Віцебшчыне таксама вісеў нейкі такі дыван, распісаны кветкамі на чорным фоне. Ці гэта быў маляваны дыван, ці нейкі іншы, я не ведаю, але памятаю таксама, што потым ён некуды бяспследна знік... Магчыма, дарослыя яго палічылі старомодным пылазборнікам ды папросту вырашылі выкінуць... А можа, яго купілі прыезджыя этнографы — сядзіша сабе надзеяй! І яшчэ сёння, магчыма, дзе-нідзе ў беларускіх вёсках у якіх-небудзь зусім непрыдатных месцах захоўваюцца ўнікальныя беларускія маляваныя дываны. Пыліцца, гніюць, вышчэпаюць, прападаюць. І нам з вамі трэба іх ратаваць.

Упершыню на Беларусі маляваныя дываны з'явіліся ў 1920-я гады. У тыя складаныя часы НЭПа, палітыка калектывізацыі і дзюх войну нашы суайчыннікі мелі цягу да прыгожых, сваё ўвядзенне пра шчасце, хацелі мець у хаце свой маленечкі рай. Маляваныя дываны — гэта наогул адзін з цудоўных прыкладаў у гісторыі культуры, калі мастацтва было запатрабаваным і мела практычнае прымяненне: іх замаўлялі ў якасці падарунка на вяселле, народныя дзіцячы ды іншыя святы. Лепшага падарунка і быць не магло! Таму і з'явілася тэхніка і культура маляванак: яны былі неабходны прастым людзям. А мастакі самавучы, не абдзеленыя талентам, у сваю чаргу, адчулі подых часу і зразумелі, як быць запатрабаваным і зарабляць сабе на хлеб. Тое, што напачатку выконвала выключна дэкаратыўна-прыкладную функцыю, сёння стала шэдэўрам найўнага мастацтва. А імя Аллены Кіш стаіць у адным шэрагу з іншымі сусветна вядомымі ініцыятыўнымі мастаком — грузінам Нікола Пірасамі.

Пра жываці і творчасці Аллены Кіш, на жаль, вядома не вельмі шмат. Некалькі гадоў таму рэжысёр Галіна Адамовіч і мультыплікатар Ірына Кадзюкова зрабілі фільм пра мастацку — «Маляваны рай». У ім, відаць, і сабраны найбольш дакладныя факты з біяграфіі Аллены Кіш. Адтуль, напрыклад, я даведалася, што ў роднай вёсцы мастацку пачыналі не зусім звычайным чалавечкам. Хутчэй за ўсё, яна мела нейкія псіхічныя адхіленні. Ды і сам'я ў яе была дзіўнаватая: бацькі не займаліся сельскай гаспадаркай. Бацька балаваў

дачку, прывозчыў ёй у падарунак сукенкі. Алена тым часам асвойвала мастацкую тэхніку маляванак. Звычайна яны рабіліся на неагрунтаваным паляце, якое пакрылася чорнай фарбай. Пасля алейнымі альбо клеевымі фарбамі, часам з выкарыстаннем набіванак і трафарэтаў, на чорны фон наносіліся калюрыя малюнак. І расцігала шчасце! Простае, яскравае, шыравае шчасце людское.

У Алены Кіш былі тры асноўныя сюжэты, якія яна так ці інакш малявала для сваіх тагачасных «заказчыкаў»: «Ліст да каханка», «Дзева на водах» і «Рай». Калі творца не ведае правіл, канонаў, па якіх трэба працаваць прафесійна, ён пачынае ствараць

Маляваны дыван Аллены Кіш «Рай».

свой свет. І ў многім гэтае няведанне правіл нібы развязае рукі, разнявольвае. Падсядомасць, інтуіцыя самі дзюкюць свае правы, а агульнапрынятыя правы такі адораны творца, мастак-самавучка парушае. У выніку атрымліваецца нешта абсалютна новае, арыгінальнае, як у Алены Кіш альбо Анны Русо. І потым, калі гэты творца, часцей за ўсё пасля смерці, становіцца прызнаным і знакамітым, яго наватарскія правы становяцца нормай. Умоўна. Але гэтай нормай пачынаюць карыстацца іншыя мастакі, нават прафесійна, з'яўляюцца мноства шырых стылізатараў, прыхільнікаў і нават эпігонаў.

Што праўда, лёс самой Аллены Кіш не быў такім стракатым і радасным, як свет на яе дыванах. Апошні пік запатрабаванасці маляваных дываноў прыйшоў на час пасля Першай сусветнай вайны. Пасля Другой сусветнай вайны, здаецца, на пэўны час у людзей не засталася ані грошай, ані цягі да прыгожых. Да таго ж усё пачало механізавацца, і рукатворныя маляванкі спакваля

Акцыя

КНИЖНЫ МІНСК,

альбо Што можа ператварыць сталіцу Беларусі ў сталіцу свету?

Горад Мінск можа быць вылучаны на званне кніжнай сталіцы свету 2017 года. Кім і як? Вось гэта, бадай, самае цікавае. Па-першае, заяўка можа зыходзіць ад самой краіны. Па-другое, яна павінна быць абгрунтавана і змяшчаць шэраг арыгінальных прапаноў па правядзенні акцыі, у якой задзейнічана ўся краіна, хоць і вылучаецца канкрэтны горад.

Кніжную сталіцу свету выбіраюць з шэрагу прапаноў, дзеля чаго пад эгідай ЮНЕСКА ствараецца арганізацыя. У склад яе ўваходзяць эксперты, сярод якіх прадстаўнікі Міжнароднай асацыяцыі выдаўцоў, Міжнароднай федэрацыі кнігагандляроў, Міжнароднай федэрацыі бібліятэчных асацыяцый. Выбар, відаць, даецца няпроста: напрыклад, на званне кніжнай сталіцы свету на 2014 год намінаваўся бліскі нам Вільнюс, але ўступіў. Таксама не прайшла ў свой час і заяўка Масквы. Чым жа можа «ўзяць» сталіца нашай дзяржавы? І што для гэтага трэба зрабіць?

Гісторыя

Алесь СУША, намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі па навуковай і выдавецкай дзейнасці, вылучае слушны аргумент:

— Беларусы — народ кніжны. Нездарма найбольш вядомымі ірымі асобамі ў нашай культуры былі людзі, звязаныя з кнігамі: кнігавыдаўцы, пісьменнікі, даследчыкі альбо людзі іншых прафесій, так ці інакш увекавачаныя ў кнізе. Калі мы прыгадаем нашу мінуўшчыну, то найперш загадаюцца імяны Францішка Скарыны, Ефрасініі Полацкай, Кірылы Тураўскага, Льва Сапегі — усё гэтыя асобы так ці інакш былі звязаны з кнігай. Мы знаходзім напярэдадні важнага юбілею — 500-годдзя беларускага кнігадрукавання. І ўсё часцей пачынаем задумвацца пра ролю кнігі ў нашым жыцці і ў станаўленні і развіцці айчынай культуры, якая падтрымлівае кніжны кірунак і цяпер: адно за адным выходзяць факсімільныя выданні, з'яўляюцца цудоўныя альбомы, беларускія сучасныя выданні заваўваюць шматлікія прэміі, прызвы на міжнародных конкурсах. Таму ўнікальна ідэя прыняць удзел у акцыі «Кніжная сталіца свету 2017 года» ў той час, калі наша краіна будзе адзначаць 500-годдзе беларускага кнігадрукавання і кнігадрукавання ўсходнеславянскага. І можна зрабіць гэта на міжнародным узроўні.

Аргумент сур'ёзны. І яго ўзялі да ўвагі 2 гады таму, калі на званне кніжнай сталіцы свету быў вылучаны Ерзван. Тады армяне прадэманстравалі, якім чынам кніга можа паказаць узровень развіцця культуры народа. Аднак дата — толькі нагода, каб намінавацца на высокі статус ЮНЕСКА. Гістарычны фактар можа ады-

Фота Анатолія КІШЧУКА.

граць сваю ролю, але асноўны крытэрыі пры падрыхтоўцы адпаведных дасье — наяўнасць праграм развіцця чытання ў асяроддзі розных груп грамадства і наогул развіцця кніжнай культуры.

Ідэя

— Мне давялося быць у складзе беларускай дэлегацыі ў час святкаванняў з нагоды надання статусу сусветнай кніжнай сталіцы Ерзвану, — угадвае Тадэвуш СТРУЖЭЦКІ, намеснік старшыні Беларускага фонду культуры. — Тады гэтая падзея стала нацыянальным святам для ўсёй Арменіі. Яно аб'яднала армян ва ўсім свеце: прадстаўнікі дыяспары вельмі актыўна ўдзельнічалі ў рэалізацыі праекта. Яны дапамаглі арганізаваць шэраг мерапрыемстваў у многіх краінах свету — у прыватнасці, выставы рупалісных кніг, старадрукаў і армянскага мастацтва ў Еўропе і Амерыцы. Было адчуванне агульнага свята, якое ўмацавала пачуццё нацыянальнай годнасці. Гэта звышмэта, якая, на мой погляд, і павінна ставіцца пры рэалізацыі вышэйназванага праекта. У нас шмат прадпасылак для таго, каб паспрабаваць атрымаць гэты статус. Але для гэтага трэба рэалізаваць комплекс мерапрыемстваў, якія будуць улічываць пры прыняцці рашэння. Яны могуць быць паспяхова рэалізаваныя толькі пры цесным супрацоўніцтве дзяржаўных органаў, устаноў і з удзелам шырокіх колаў грамадскасці. Таму што асноўная ідэя праекта «Кніжная сталіца свету» — папулярызацыя чытання. Гэтая праблема мае цяпер глабальны характар.

Горад

Натуральна, калі гаворка пра самы «кніжны горад» у гісторыі Беларусі, то тут ёсць варыянты. Пра іх нагадае пісьменнік Навум ГАЛЬПЕРОВІЧ: — Шмат нашых асветнікаў выйшла з

Полацка. Гэты горад як культурны цэнтр належыць не толькі палачанам, але ўсім жыхарам краіны. Але Мінск — сталіца Беларусі, адкуль фарміруецца імідж краіны, якая любіць і выдае кнігі. Таму цэнтр акцыі «Кніжная сталіца свету», калі прэтэндуем на гэтае званне, павінен быць у Мінску. Дзеля таго, каб гэта адбылося, каб мы ў свеце заявілі пра сябе як пра нацыю, якая стварае і чытае кнігі, трэба гаварыць пра нашу краіну і культуру ў іншых краінах. Таму што нават мы самі толькі некалькі дзясяткаў гадоў таму сталі адкрываць некаторыя старонкі сваёй жа гісторыі, якія тычыліся жыцця нашых асветнікаў. Але беларуская культура для многіх краін была донарам вайсковых, навуковых, асветніцкіх кадраў. Скарына — выдатны дзяржаўны актывіст, які належыць не толькі беларусам, не толькі Полацку. Таксама не толькі «нашым» Мікола Гусоўскі і Сімяон Полацкі. Калі мы будзем падкрэсліваць гэтыя акаліччаны, то атрымаем дадатковыя доказы, чаму Мінск можа прэтэндаваць на высокае званне.

Мадрыд быў першым горадам, які прыняў акцыю «Кніжная сталіца свету» ў 2001 годзе. Арганізатары імкнуцца выбіраць гарады так, каб ахапіць усё кантыненты.

А вось якія аргументы ў Міхася Пазнякова, старшыні Мінскага гарадскога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі:

— Мінск з'яўляецца магутным цэнтрам кнігі. Тут працуюць многія творцы, якія пішуць не толькі на беларускай ці рускай мове, але і на іншых мовах (армянскай, персідскай, фарсі, італьскай, польскай, украінскай, балгарскай). Мінскае гарадское аддзяленне Саюза пісьменнікаў Беларусі праводзіць вялікую культурна-асветніцкую работу. За год гэта прыкладна больш

як 2000 розных літаратурных мерапрыемстваў — у бібліятэках, музеях, школах, гімназіях, дзіцячых садках. Ствараюцца літаратурныя клубы, студыі, аб'яднанні. Праводзяцца літаратурныя конкурсы. Ладзіцца цікавыя акцыі — напрыклад «Падары кнігу дзецям», згодна з якой у школьныя бібліятэкі перададзена больш за 3000 экзэмпляраў кніг сучасных беларускіх пісьменнікаў.

Беларусь — краіна літаратура, якая часта самі знаходзяць шлях да чытача. І таму немагчыма палічыць рэальную колькасць кніг, акцыяў, чытаньня, сустрэч, ды і саміх пісьменнікаў. З аднаго пункту гледжання, таксама аргумент на нашу карысць: нашы людзі гатовы шукаць патрэбныя кнігі самі.

Краіна дапамагае літаратарам па-свойму: правяла «Год кнігі», ладзіць штогод міжнародны кніжны кірмас і нават праводзіць кніжныя балі. Дык хіба гэта як не ў кніжнай сталіцы?

Прасоўванне

Пры Міністэрстве культуры ўжо створана рабочая група, якая будзе працаваць над падрыхтоўкай дасье. У яе склад увайшлі прадстаўнікі Міністэрства культуры, Міністэрства замежных спраў, Міністэрства інфармацыі, Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Старшыня групы — намеснік міністра культуры Беларусі Васіль Чэрнік.

— У жніўні адбылося пасяджэнне рабочай групы, — паведамляе Наталля Задароўская, галоўны спецыяліст упраўлення ўстаноў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. — Гэта глабальны праект, і мы разумеем, што часу застаецца не вельмі шмат: фактычна за год праца павінна быць зроблена. Згодна з правіламі падачы дакументаў, мы павінны накіраваць заяўку за 2 гады, апошні тэрмін — красавік 2015 года. Важна, каб наша заяўка адрознівалася ад шэрагу іншых. Таму на цяперашнім этапе ёсць мэта — сабраць прапановы ад больш зацікаўленых у гэтым праекце асоб, устаноў, арганізацый, прычым не толькі з Мінска, але і з усёй Беларусі. Таму што адзін з крытэрыяў адбору — ступень удзелу ў гэтым праекце рэгіёнаў.

— Дасье — базавы дакумент, які з'яўляецца асновай для атрымання статусу кніжнай сталіцы свету, — удакладняе Тадэвуш Стружэцкі. — Таму яго трэба фарміраваць не вузкім колам, а з удзелам усіх зацікаўленых бакоў.

Зацікаўленыя бакі — гэта як усё нашы пісьменнікі, якія павінны знаходзіць празмернае ў тэмацы моманты, так і ўсе кнігавыдаўцы і чытачы. Ці не дзеля апошніх і варта ўсё гэта пачынаць?

Вядома, што нам патрэбны ўдзел у гэтай акцыі. І кожны, хто ў ёй зацікаўлены, можа далучыцца са сваімі ідэямі і прапановамі, якія будуць разглядацца рабочай групай.

Ларыса ЦІМОШЫК

Нотны радок

ЦЫМБАЛЫ ЗАЧАРОЎВАЮЦЬ ЕЎРОПУ

У шасці гарадах Францыі, Германіі, Бельгіі і Люксембурга з вялікім поспехам прайшоў міжнародны музычны фестываль з удзелам Еўрапейскага моладзевага сімфанічнага аркестра, які кіраваў народныя артысты Беларусі, дырыжор Міхась Казінец. У якасці салісткі разам з гэтым аркестрам выступіла студэнтка Беларускай акадэміі музыкі, лаўрэат міжнародных і рэспубліканскіх конкурсаў, цымбалістка Аляксандра Дзенісеня.

Арганізатарам фестывалю становіцца па чарзе кожная з вышэйназваных краін. Сёлетня такі гонар выпаў французскаму гораду Нансі, а дакладней — яе кансерваторыі на чале з дырэктарам, выдатным музыкантам Жанам-Філіпам Наварам. Кіраваць аркестрам кожны год запрашаецца новы, «нейтральны» дырыжор.

— З кансерваторыі Нансі ў нас склаліся цесныя творчыя сувязі яшчэ ў той перыяд, калі я быў рэктарам Беларускай акадэміі музыкі, — распавядае Міхась Казінец. А паспрыў гэтайму наш зямляк, сусветна вядомы спявак Аркадзь Валодас. Ён вучыўся ў нашай кансерваторыі, але пасля трэцяга курса, калі стаў лаўрэатам конкурсу імя Глінкі, яго запрасілі ў Ленінград. Нейкі час ён там працаваў салістам опернага тэатра імя Кірава. Пасля таленавітага спявака перамаганні ў Францыю, дзе ён і жыў ужо шмат гадоў. Але павінен сказаць, што гэта адзін з тых людзей, хто не забываў пра родны кут. Аркадзь Валодас дбае пра культурныя сувязі з Беларуссю, маючы жаданне паказаць французам нашу мастацтва, нашу культуру.

Я ў такім праекце ўдзельнічаў упершыню. Хаця раней дырыжораваў аркестры ў Францыі і Германіі. Але то былі аркестры адной краіны. А тут — музыканты, сабраныя з чатырох краін, не сыграныя, усё яшчэ студэнты кансерваторыі. Праца пачалася за паўгода да пачатку фестывалю. Мне выслалі партытуры ўсіх музычных твораў, якія будуць выконвацца на канцэртах. Праграму складалі сумесна. Я маю на ўвазе інтэрнацыянальнае канцэрта з рэктару шасці розных кансерваторыяў. Адразкі ж вырашылі, што музыка павінна быць рознастайнай. Таму ў праграму ўключылі «Велікодную ўвэрчорну» Рымскага-Корсакава, канцэрт Шумана для чатырох валторнаў з аркестрам, складанайшою сімфонію Хіндэміта. Па маёй прапанове ў праграму канцэрта былі ўключаны выдатны твор беларускага кампазітара Уладзіміра Кур'яна для цымбалы з аркестрам. Праўда, камісія, паслухаўшы запіс гэтага твора, выказала пажаданне, каб цымбалы гучалі ў суправаджэнні не толькі струннага аркестра, як гэта было ў аўтара, а ўсяго сімфанічнага аркестра. Кампазітар ахвотна напісаў новую партытуру, і павінен сказаць, што твор ад гэтага таліку выйграў — зачуў больш ярка, паліфанічна.

Сапраўднай «бомбай» кожнага канцэрта было выступленне Аляксандры Дзенісені. На гледачоў вялікае ўражанне рабіла і цудоўная музыка Кур'яна, і высокае выканальніцкае майстэрства нашай цымбалісткі. Кожны раз зала літаральна ўрываўлася ў грама апладысментамі. Сашу не адпусцілі са сцэны, патрабуючы выканання на біс.

Думаецца, што мы часам не цнім свая, ставімся да айчынай музыкі скептычна. І дарма. Беларуска музыка — выдатная! Асабліва музыка апошніх дзесяцігоддзяў. Па сваёй прафесійнасці, па сваіх творчых магчымасцях, год за год драматургі, якую яна выказвае, беларуская музыка ні ў чым не саступае еўрапейскай. У гэтым я чарговы раз пераканаўся падчас канцэртаў Еўрапейскага моладзевага аркестра.

Зіновій ПРЫГОДЗІЧ

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

ШЛЯХ НА НОВЫЯ СУСВЕТНЫЯ РЫНКІ

ЛЯЖЫЦЬ ПРАЗ МАДЭРНИЗАЦЫЮ

Для калектыву Беларускага аптыка-механічнага аб'яднання, якое ўзначальвае генеральны дырэктар, доктар тэхнічных навук, прафесар Вячаслаў Аляксандравіч Бурскі, беспералынная мадэрнізацыя вытворчасці даўно стала стылем жыцця. Інакш нельга: заўсёды высокія патрабаванні да прадукцыі, якую выпускае калектыв. А гэта, у першую чаргу, лазерная, аптыка-механічная і аптыка-электронная апаратура, якая пастаянна ўдасканальваецца ў якасных і функцыянальных адносінах за кошт выкарыстання апошніх навуковых адкрыццяў, дасягненняў у галіне новых тэхналогій.

Стварэнне і вытворчасць такой апаратуры патрабуе найаўсцяж адпаведных вытворча-тэхнічнай, выпрабавальнай базы, матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння доследных работ.

Асноўным элементам гэтай прадукцыі з'яўляецца аптыка, якасць якой вызначае тактыка-тэхнічны характарыстыкі ўсяго вырабу.

Чарговы этап удасканалення вытворчасці і тэхналогіі разгортвання сёння на аснове распрацаванай Комплекснай праграмы мадэрнізацыі дзюжых і стварэння новых высокапрадукцыйных працоўных месцаў на 2013—2015 гады. Праграма холдынга «БелОМА» распрацавана пад патранажам і пры ўдзеле навукова-тэхнічнага цэнтру «ЛЭМТ» БелОМА («Лазеры ў экологіі, медыцыне і тэхналогіі»), што ўваходзіць у склад холдынга (кіруючы гэтага цэнтру «член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі РБ, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар Аляксей Пятровіч Шкадарэвіч) і ўключае ў сябе найбольш важныя кірункі абнаўлення вытворчых магутнасцяў, стварэння новых спецыялізаваных вытворчых. На гэтай базе будуць асвоены новыя сучасныя тэхналогіі, забяспечаны выпуск новай, запатрабаванай рынкам, канкурэнтаздольнай прадукцыі.

Зараз калектывы, якія ўваходзяць у холдынг (а гэта ААТ «ММЗ імя С.І.Вавілава — кіруючая кампанія холдынга «БелОМА», ААТ «Зеніт-БелОМА» у г. Вілейка, ААТ «Рагачоўскі завод «Дыяпраектар», ААТ «Жлобінскі завод «Свет», той жа НТЦ «ЛЭМТ» БелОМА), прыступілі да рэалізацыі праграмы.

Важна адзначыць, што калі раней прадпрыемствы холдынга спецыялізаваліся на выключна аптычных вырабах, то падчас канверсіі (калі хтосьці яшчэ памятае, што гэта такое) і з развіццём рынкавых адносін у вытворчасці асвоены шэраг новых кірункаў, якія забяспечылі прадпрыемствам стабільнае эканамічнае становішча пры ваганьнях кан'юнктуры рынку, — расказвае галоўны інжынер Дамітрый Міхальцоў. — Пры гэтым аптычныя вырабы ўсё роўна застаюцца для нас галоўнымі. З гэтай прычыны мадэрнізацыя, галоўным чынам, таксама звязана з развіццём новых пакаленняў аптычных і аптыка-электронных прыбораў, а яшчэ тэхналогій для іх вытворчасці. Прычым размова ідзе аб стварэнні тэхналогій і канструкцый сусветнага ўзроўню, якіх у Беларусі не было ніколі. Ды і ў Расіі таксама ёсць далёка не ўсё. Згодна з распрацаванай інвестыцыйнай праграмай па выніках тэндараў будуць ажыццэўлены закупкі самага сучаснага абсталявання вядучых сусветных вытворцаў, якое стане асновай новай магутнай вытворчасці.

Адзначым, што ў рамках комплекснай праграмы мадэрнізацыі прадпрыемствамі холдынга рэалізуюцца адразу некалькі буйных інвестыцыйных праектаў (ўсяго сем). Агульны аб'ём інвестыцый у асноўны капітал у 2013-2015 гадах з улікам дзяржаўнай падтрымкі складзе па холдынгу 295,5 мільярда рублёў. Плянунецца, што аб'ём вытворчасці ў фактычных цэнах у 2015 годзе ў адносінах да 2012-га ўзрастае ў 1,9 раза. А доля экспарту ў агульным аб'ёме вытворчасці складзе 50 працэнтаў.

Праект нумар адзін

Цікавы сам пералік важнейшых інвестыцыйных праектаў. Назавём усяго некалькі.

З улікам важнасці ўзроўню аптыкі ў шэрагу кампанентаў аптыка-электронных прыбораў у мэтах пашырэння наменклатуры аптычнай прадукцыі, нарыхтоўкі яе долі ў аб'ёмах вытворчасці і скарачэння імпарта дарагіх камплектуючых (спецыялектываў, у прыватнасці) развіццё аптычнай прадукцыі вылучана ў індывідуальны інвацыійны праект. Называецца ён так: «Стварэнне вытворчасці аптычнай прадукцыі на базе чэплавійзійных, лазерных сістэм, з выкарыстаннем электронна-аптычных пераўтваральнікаў і высокадакладных аптычных кампанентаў».

Як гаворыцца, важна было пацягнуць за «нітчанку». У працэсе вырабы прадукцыі аптычнага профілю задзейнічаны цэлы комплекс спецыялізаваных вытворчых: ліцейная, механапрацоўчая, аптычная, аддзелачная, зборачна-электрамонтажная... Праграма прадугледжвае ахоп і гэтых вытворчых, што забяспечваюць у комплексе канчатковы вынік: выпуск гатовай прадукцыі з больш высокімі тэхнічнымі і эксплуатацыйнымі характарыстыкамі.

Скажам, важнымі паказчыкамі, якія характарыстыкуюць прадукцыю аптычнага профілю, з'яўляюцца мінімальнае вага, герметычнасць і таварны выгляд. Чым і тлумачыцца асаблівая патрабаванні да карпусных дэталей, што вырабляюцца метадам ліцця пад ціскам. Задача працэсу — атрыманне танкаснай герметычнай дэталі з высокай якасцю паверхні, якая забяспечвае магчымасць наступнай аддзелкі без дадатковых аператываў даводкі, з выкарыстаннем механапрацоўчага абсталявання. Адсюль зразумела, што клопат аб набыцці сучасных машын ліцця пад ціскам і дзюжых печу індукцыйнага нагрэву быў своечасовым. Украененне гэтага сучаснага ліцейнага абсталявання, акрамя забеспячэння патрэбных аб'ёмаў вытворчасці, павышае прадукцыйнасць працэсу плаўкі, ліцця за кошт павелічэння працэнта выхаду прызгодных, зніжае энергазатраты. На чарзе — набыццё і ўкараненне ўстаноўкі па апрацоўцы паверхні шклянкі шарыкамі перад нанясеннем лакафарбавага або палімернага пакрыцця.

Побач у праграме — не менш важны для народнай гаспадары «канверсійны» пункт: «Распрацоўка і асваенне ў вытворчасці новых імпартазамышальных спецыялізаваных пнеўмаапаратаў тармазнога прывяду велікагрузных аўтамабіляў, якія не маюць аналагаў у СНД», і «Стварэнне спецыялізаванай вытворчасці вузлу тармазных сістэм для велікагрузных аўтамабіляў марак MAZ, KAMAZ, УралАЗ».

Пнеўмаапараты і іншыя вузлы тармажных сістэм распрацоўваюцца ў адпаведнасці з зацверджанай праграмай імпартазамышчэння па тэхнічных заданнях, якія прадастаўлены ААТ «МАЗ» і ААТ «КАМАЗ». Пры гэтым вырабы павінны цалкам адпавядаць сучасным патрабаванням бяспекі аўтатранспартных сродкаў (правілаў ААН № 13, тэхнічным рэгламентам і нарматыўным прававым актам іншых краін). Стварэнне і асваенне ў вытворчасці гэтых вырабаў разам з задавальненнем патрэб унутранага рынку даць магчымасць таксама заадавацца на рынку краін СНД. Безумоўна, не ўсё так проста. Развіццё названага кірунку патрабуе комплекснай рэканструкцыі шэрагу спецыялізаваных вытворчых (штампаванай, гальванічнай, інструментальнай,

механазборачнай вытворчасці высокадакладных дэталей.) Мадэрнізацыя вышэйзгаданых вытворчых прадугледжваецца бізнес-планамі праектаў.

У выніку работы, якая праводзіцца, прадпрыемствы холдынга планоўна значна павялічыць наменклатуру і аб'ёмы вытворчасці навукаёмкіх вырабаў з высокімі спажывецкімі якасцямі.

У цэхах БелОМА вырабляюць шмат розных аптычных прылад, у тым ліку і магутны бінокль, які нам прадэманстравалі на выставе прадукцый холдынга.

«Такіх кампаній на тэрыторыі былога Савецкага Саюза няма»

Журналісты «Звязды» пабывалі на выставе прадукцый холдынга і бачылі яе шырокую гаму — аптыка, лазерныя сістэмы, інфрачырвоныя прыборы назірання, павышае прадукцыйнасць працэсу плаўкі, ліцця за кошт павелічэння працэнта выхаду прызгодных, зніжае энергазатраты. На чарзе — набыццё і ўкараненне ўстаноўкі па апрацоўцы паверхні шклянкі шарыкамі перад нанясеннем лакафарбавага або палімернага пакрыцця.

Побач у праграме — не менш важны для народнай гаспадары «канверсійны» пункт: «Распрацоўка і асваенне ў вытворчасці новых імпартазамышальных спецыялізаваных пнеўмаапаратаў тармазнога прывяду велікагрузных аўтамабіляў, якія не маюць аналагаў у СНД», і «Стварэнне спецыялізаванай вытворчасці вузлу тармажных сістэм для велікагрузных аўтамабіляў марак MAZ, KAMAZ, УралАЗ».

Камерцыйны дырэктар Уладзімір КІСКІН.

Вядучы інжынер аптычнай лабараторыі Аляксей ШЫНКЕВІЧ і слесар механазборачных работ Гена НЕСЦЯРОВІЧ.

ны вынікамі працы выставы і нашага стэнда на ёй. Многія дамоўленасці, дасягнутыя на выставе, зараз ператвараюцца ў кантракты. Некалькі кантрактаў на вялікія сумы мы ўжо заключылі.

Лічым, што мадэрнізацыя з'яўляецца важнай умовай забеспячэння канкурэнтаздольнасці прадукцый прадпрыемстваў холдынга. Як і любы іншыя намаганні, накіраваныя на ўдасканаленне вытворчасці, гэта ўмацоўвае пазіцыі «БелОМА» на знешніх рынках.

дзюжых каардынатна-расточных аператываў. Акрамя таго, апрацоўка дэталей за адну ўстаноўку з 4-х, 5-і бакоў значна скараціла колькасць спецыяльнай аснасткі.

Высокааўтаматызаваная вытворчасць працуе ў тры змены. Кантроль якасці вытворчасці дэталей ажыццяўляецца на спецыяльна выдзеленым і належным чынам абсталяваным участку каардынатнага вымярэнняў — перш за ўсё з дапамогай каардынатна-вымяральных машын новага пакалення мадэлі CONTURA-G2 знакамтайт фірмы «Карл Цейс» з актыўнай скануючай галоўкай і магазінам вымяральных шупаў.

— Без такога абсталявання мы не змаглі б упэўнена прысутнічаць з нашай прадукцыяй на рынку, — лічыць Ігар Лойка. — Яно дало магчымасць не

цуюць з многімі расійскімі фірмамі, і яны з гадоўнаю з намі супрацоўнічаюць. Хоць рынкі — заўсёды справа не простая. З 1997 года мы з'яўляемся пастаўшчыкамі аптычных прыцэлаў для арміі Швецыі. Нашы вырабы выйгралі тэндэр, і мы сталі першай кампаніяй на тэрыторыі былога Савецкага Саюза, якая зрабіла такі прыцёл. Усё гэта адбылося пасля таго, як нашы магчымасці былі ацэнены шведскімі спецыялістамі: і наша інфраструктура, і наш чалавечы патэнцыял.

Удзельнічалі ў тэндэры і на гэты год. Але на надуманай прычыне буйны заказ на гэты раз аддалі іншаму вытворцу. Мы можам толькі здагадацца, што такім чынам беларусам «адгукнуліся» плошавыя мішкі. Хоць наш праект быў больш танным.

Былі ганаровы і выгадныя для нас заказы на пастаўку прадукцыі грамадзянскага прызначэння ў ЗША. Вялікую колькасць аптыкі, таксама грамадзянскага

прызначэння, пастаўлялі ў Еўропу. Памеры нашага «сталення» і росту кваліфікацыі з'яўляюцца больш складанымі вырабы. За апошнія чатыры гады мы выйшлі на больш высокі ўзровень тэхналогій, развіваем іх і паспяхова канкуруем на сусветных рынках. Сваёй задачай лічым своечасовае пераход з 5-га тэхналагічнага ўкладу ў ўстойлівае замацаванне ў 6-м тэхналагічным ўкладзе. Калі пяты аб'ём прайшоў на дасягненні ў галіне мікраэлектронікі, інфарматыкі, новых відаў энергіі і матэрыялаў, асваення касмічнай прасторы, спадарожнікавай сувязі і інш., то ядро шостага тэх-

налагічнага ўкладу, згодна з прагнозам расійскага эканаміста Сяргея Глазьева, аднаго з аўтараў гэтага навуковага тэрміна, — нанаэлектроніка, малекулярная і нанафатоніка, нанаматэрыялы і нанасструктурнае пакрыццё, нанасістэмная тэхніка. Гэта дэтыкуе свае і тэхналагічныя, і вытворчыя, і «рынкавыя» задачы.

Калі казаць аб нашай пазіцыі на рынках, то наш прыцэлы павышод такі — максімальнае задавальненне патрабаванняў заказчыка. Ёсць спецыфікацыя — вельмі дакладна выконваем кожны пункт, нават калі ён здаецца невыканальным. Праца на сусветных рынках, дзе вельмі жорстка канкурэцыя, патрабуе ад нас забяспечваць высокую тэхнічную характарыстыкі. Ніхто не возьме прадукцыю, нават выгадную па цане, калі яна не будзе адпавядаць належнаму тэхнічнаму ўзроўню.

— Ці атрымаеце істотна пашырэнне наменклатуры вырабаў? — Пытанне прывялае. Адным з нашых моцных бакоў як вытворцы і з'яўляецца шырокая наменклатура вырабаў. А «прыцэлы карабейніка» дэтыкуе чым больш на прылаўку раскладзена тавараў, тым больш верагоднасць, што нешта купіць.

Спецыфіка накірунку такая, што ўсе апошнія гады наша і адпаведная прадукцыя не была вельмі дарагой на рынках, і каб зрабіць яе больш прыбыткавай, спатрэбіліся буйнасерыйныя заказы. Буйная серыя — гэта заўсёды добра, але яна потым закрывае рынак канкрэтнай краіны для цэлага некалькі гадоў. Ты задавалі патрэбы заказчыка — і пакаль яму гэты тып аптычных прыбораў больш не патрэбны. Таму пастаянна шукаем новыя рынкі, прапануем новую прадукцыю. Прычым яна выдатна «кладзецца» на інфраструктуру Рэспублікі Беларусь, бо мае невялікую энергаёмкасць і металёмістасць, затое высокі складнік інтэлектуальнай працы. Яе наменклатура ўвесь час пашыраецца, з'яўляюцца новыя ідэі, а ўслед — і новыя прыборы. Паляпшаецца якасць прадукцыі, адначасова пашыраецца сэрвіс для яе пакупнікоў — адкрываем сваё сваймысцёвае цэнтры на тэрыторыі спажывцоў. Ва ўсім гэтым бачым перадавыя канкурэнтаздольнасці.

Мы з'яўляемся буйным канструктарскім, навуковым падраздзяленнем буйнога холдынга, і ад нас чакаюць забяспячэння заводаў аб'яднання камерцыйна выгадных заказаў. Наш уклад у агульную скаронку і заключэнне ў тым, што мы такія заказы прыносім і разам з заводамі аб'яднання іх рэалізуем.

Што тычыцца мадэрнізацыі — як «ЛЭМТ», так і холдынга ў цэлым, то трэба яшчэ раз падкрэсліць, што холдынг — гэта шматпрофільнае прадавец (такім чынам аказваецца ціск на краіну), таму будзем выпускаць самі. Тым самым павысім і ступень лакалізацыі. Павышэнне ступені лакалізацыі вырабаў, што выпускаюцца, калі большая частка іх ці камплектуючых для іх вырабляецца ў Беларусі, забяспечвае занятасць нашых, а не чужых рабочых.

Зараз сальда выглядае такім чынам: на чэплавійзійнай тэхніцы на адзін вывезены долар увозім паўтара долара. На іншай тэхніцы перавышэнне большае. І калі на сваіх вытворчых уяўдзем новае абсталяванне, якое заплавалі пад устаноўку згодна з інвестыцыйнай праграмай, то будзем увозіць у краіну ў тры разы больш долараў, чым вывезіць.

Калі казаць пра саму мадэрнізацыю, то можна заўважыць, што ў нас вылучыліся як бы тры блокі, тры «кіты». Па-першае, но-

Звышдакладнае вымярэнне абсталявання, якое даверана прыбрысту-кантралёру Ніне ШАРАПАВАЙ, устаноўлена ў спецыяльным памяшканні з пастаянай тэмпературай паветра.

кірункі ў тэхніцы. Праведзены іх маркетынг, і цяпер гэтыя вырабы ўдзельнічаюць у тэндэрах, а мы паспяхова працуем іх на сусветных рынках. У першую чаргу можна казаць пра чэплавійзійную тэхніку, якая раней адсутнічала ў нашай наменклатуры. Другі новы кірунак — аптычныя прыборы для комплексу супрацьветранай абароны. І трэці — так званыя «інтэлектуальныя прыцэлы». Яны дазваляюць значна павялічыць, а то і выключыць чалавечы фактар. Самы выконваюць усю работу па ўліку балістыкі і іншых направак, нават тэмпературы паветра, напрамку і хуткасці ветру.

Пачалі развіваць яшчэ адзін новы кірунак — аптыку для беспілотных лятальных апаратаў, стварылі спецыяльную лабараторыю. Як, дарчы, і лабараторыю па кантролі электронна-аптычных пераўтваральнікаў для прыбораў начнога бачання.

Асвойваем новыя рынкі, і не без поспеху. Апошнія два гады праводзілася вялікая праца па выхадзе на рынкі Саудаўскай Аравіі, пачалі асвойваць рынак Іарданіі, з'явіліся першыя кантракты. Пра-

дзюжых каардынатна-расточных аператываў. Акрамя таго, апрацоўка дэталей за адну ўстаноўку з 4-х, 5-і бакоў значна скараціла колькасць спецыяльнай аснасткі.

Высокааўтаматызаваная вытворчасць працуе ў тры змены. Кантроль якасці вытворчасці дэталей ажыццяўляецца на спецыяльна выдзеленым і належным чынам абсталяваным участку каардынатнага вымярэнняў — перш за ўсё з дапамогай каардынатна-вымяральных машын новага пакалення мадэлі CONTURA-G2 знакамтайт фірмы «Карл Цейс» з актыўнай скануючай галоўкай і магазінам вымяральных шупаў.

— Без такога абсталявання мы не змаглі б упэўнена прысутнічаць з нашай прадукцыяй на рынку, — лічыць Ігар Лойка. — Яно дало магчымасць не

цуюць з многімі расійскімі фірмамі, і яны з гадоўнаю з намі супрацоўнічаюць. Хоць рынкі — заўсёды справа не простая. З 1997 года мы з'яўляемся пастаўшчыкамі аптычных прыцэлаў для арміі Швецыі. Нашы вырабы выйгралі тэндэр, і мы сталі першай кампаніяй на тэрыторыі былога Савецкага Саюза, якая зрабіла такі прыцёл. Усё гэта адбылося пасля таго, як нашы магчымасці былі ацэнены шведскімі спецыялістамі: і наша інфраструктура, і наш чалавечы патэнцыял.

Удзельнічалі ў тэндэры і на гэты год. Але на надуманай прычыне буйны заказ на гэты раз аддалі іншаму вытворцу. Мы можам толькі здагадацца, што такім чынам беларусам «адгукнуліся» плошавыя мішкі. Хоць наш праект быў больш танным.

Былі ганаровы і выгадныя для нас заказы на пастаўку прадукцыі грамадзянскага прызначэння ў ЗША. Вялікую колькасць аптыкі, таксама грамадзянскага

прызначэння, пастаўлялі ў Еўропу. Памеры нашага «сталення» і росту кваліфікацыі з'яўляюцца больш складанымі вырабы. За апошнія чатыры гады мы выйшлі на больш высокі ўзровень тэхналогій, развіваем іх і паспяхова канкуруем на сусветных рынках. Сваёй задачай лічым своечасовае пераход з 5-га тэхналагічнага ўкладу ў ўстойлівае замацаванне ў 6-м тэхналагічным ўкладзе. Калі пяты аб'ём прайшоў на дасягненні ў галіне мікраэлектронікі, інфарматыкі, новых відаў энергіі і матэрыялаў, асваення касмічнай прасторы, спадарожнікавай сувязі і інш., то ядро шостага тэх-

налагічнага ўкладу, згодна з прагнозам расійскага эканаміста Сяргея Глазьева, аднаго з аўтараў гэтага навуковага тэрміна, — нанаэлектроніка, малекулярная і нанафатоніка, нанаматэрыялы і нанасструктурнае пакрыццё, нанасістэмная тэхніка. Гэта дэтыкуе свае і тэхналагічныя, і вытворчыя, і «рынкавыя» задачы.

Калі казаць аб нашай пазіцыі на рынках, то наш прыцэлы павышод такі — максімальнае задавальненне патрабаванняў заказчыка. Ёсць спецыфікацыя — вельмі дакладна выконваем кожны пункт, нават калі ён здаецца невыканальным. Праца на сусветных рынках, дзе вельмі жорстка канкурэцыя, патрабуе ад нас забяспечваць высокую тэхнічную характарыстыкі. Ніхто не возьме прадукцыю, нават выгадную па цане, калі яна не будзе адпавядаць належнаму тэхнічнаму ўзроўню.

— Ці атрымаеце істотна пашырэнне наменклатуры вырабаў? — Пытанне прывялае. Адным з нашых моцных бакоў як вытворцы і з'яўляецца шырокая наменклатура вырабаў. А «прыцэлы карабейніка» дэтыкуе чым больш на прылаўку раскладзена тавараў, тым больш верагоднасць, што нешта купіць.

Спецыфіка накірунку такая, што ўсе апошнія гады наша і адпаведная прадукцыя не была вельмі дарагой на рынках, і каб зрабіць яе больш прыбыткавай, спатрэбіліся буйнасерыйныя заказы. Буйная серыя — гэта заўсёды добра, але яна потым закрывае рынак канкрэтнай краіны для цэлага некалькі гадоў. Ты задавалі патрэбы заказчыка — і пакаль яму гэты тып аптычных прыбораў больш не патрэбны. Таму пастаянна шукаем новыя рынкі, прапануем новую прадукцыю. Прычым яна выдатна «кладзецца» на інфраструктуру Рэспублікі Беларусь, бо мае невялікую энергаёмкасць і металёмістасць, затое высокі складнік інтэлектуальнай працы. Яе наменклатура ўвесь час пашыраецца, з'яўляюцца новыя ідэі, а ўслед — і новыя прыборы. Паляпшаецца якасць прадукцыі, адначасова пашыраецца сэрвіс для яе пакупнікоў — адкрываем сваё сваймысцёвае цэнтры на тэрыторыі спажывцоў. Ва ўсім гэтым бачым перадавыя канкурэнтаздольнасці.

Мы з'яўляемся буйным канструктарскім, навуковым падраздзяленнем буйнога холдынга, і ад нас чакаюць забяспячэння заводаў аб'яднання камерцыйна выгадных заказаў. Наш уклад у агульную скаронку і заключэнне ў тым, што мы такія заказы прыносім і разам з заводамі аб'яднання іх рэалізуем.

Што тычыцца мадэрнізацыі — як «ЛЭМТ», так і холдынга ў цэлым, то трэба яшчэ раз падкрэсліць, што холдынг — гэта шматпрофільнае прадавец (такім чынам аказваецца ціск на краіну), таму будзем выпускаць самі. Тым самым павысім і ступень лакалізацыі. Павышэнне ступені лакалізацыі вырабаў, што выпускаюцца, калі большая частка іх ці камплектуючых для іх вырабляецца ў Беларусі, забяспечвае занятасць нашых, а не чужых рабочых.

Зараз сальда выглядае такім чынам: на чэплавійзійнай тэхніцы на адзін вывезены долар увозім паўтара долара. На іншай тэхніцы перавышэнне большае. І калі на сваіх вытворчых уяўдзем новае абсталяванне, якое заплавалі пад устаноўку згодна з інвестыцыйнай праграмай, то будзем увозіць у краіну ў тры разы больш долараў, чым вывезіць.

Калі казаць пра саму мадэрнізацыю, то можна заўважыць, што ў нас вылучыліся як бы тры блокі, тры «кіты». Па-першае, но-

кірункі ў тэхніцы. Праведзены іх маркетынг, і цяпер гэтыя вырабы ўдзельнічаюць у тэндэрах, а мы паспяхова працуем іх на сусветных рынках. У першую чаргу можна казаць пра чэплавійзійную тэхніку, якая раней адсутнічала ў нашай наменклатуры. Другі новы кірунак — аптычныя прыборы для комплексу супрацьветранай абароны. І трэці — так званыя «інтэлектуальныя прыцэлы». Яны дазваляюць значна павялічыць, а то і выключыць чалавечы фактар. Самы выконваюць усю работу па ўліку балістыкі і іншых направак, нават тэмпературы паветра, напрамку і хуткасці ветру.

Пачалі развіваць яшчэ адзін новы кірунак — аптыку для беспілотных лятальных апаратаў, стварылі спецыяльную лабараторыю. Як, дарчы, і лабараторыю па кантролі электронна-аптычных пераўтваральнікаў для прыбораў начнога бачання.

Асвойваем новыя рынкі, і не без поспеху. Апошнія два гады праводзілася вялікая праца па выхадзе на рынкі Саудаўскай Аравіі, пачалі асвойваць рынак Іарданіі, з'явіліся першыя кантракты. Пра-

дзюжых каардынатна-расточных аператываў. Акрамя таго, апрацоўка дэталей за адну ўстаноўку з 4-х, 5-і бакоў значна скараціла колькасць спецыяльнай аснасткі.

Высокааўтаматызаваная вытворчасць працуе ў тры змены. Кантроль якасці вытворчасці дэталей ажыццяўляецца на спецыяльна выдзеленым і належным чынам абсталяваным участку каардынатнага вымярэнняў — перш за ўсё з дапамогай каардынатна-вымяральных машын новага пакалення мадэлі CONTURA-G2 знакамтайт фірмы «Карл Цейс» з актыўнай скануючай галоўкай і магазінам вымяральных шупаў.

— Без такога абсталявання мы не змаглі б упэўнена прысутнічаць з нашай прадукцыяй на рынку, — лічыць Ігар Лойка. — Яно дало магчымасць не

цуюць з многімі расійскімі фірмамі, і яны з гадоўнаю з намі супрацоўнічаюць. Хоць рынкі — заўсёды справа не простая. З 1997 года мы з'яўляемся пастаўшчыкамі аптычных прыцэлаў для арміі Швецыі. Нашы вырабы выйгралі тэндэр, і мы сталі першай кампаніяй на тэрыторыі былога Савецкага Саюза, якая зрабіла такі прыцёл. Усё гэта адбылося пасля таго, як нашы магчымасці былі ацэнены шведскімі спецыялістамі: і наша інфраструктура, і наш чалавечы патэнцыял.

Удзельнічалі ў тэндэры і на гэты год. Але на надуманай прычыне буйны заказ на гэты раз аддалі іншаму вытворцу. Мы можам толькі здагадацца, што такім чынам беларусам «адгукнуліся» плошавыя мішкі. Хоць наш праект быў больш танным.

Былі ганаровы і выгадныя для нас заказы на пастаўку прадукцыі грамадзянскага прызначэння ў ЗША. Вялікую колькасць аптыкі, таксама грамадзянскага

прызначэння, пастаўлялі ў Еўропу. Памеры нашага «сталення» і росту кваліфікацыі з'яўляюцца больш складанымі вырабы. За апошнія чатыры гады мы выйшлі на больш высокі ўзровень тэхналогій, развіваем іх і паспяхова канкуруем на сусветных рынках. Сваёй задачай лічым своечасовае пераход з 5-га тэхналагічнага ўкладу ў ўстойлівае замацаванне ў 6-м тэхналагічным ўкладзе. Калі пяты аб'

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ С УСЛОВИЯМИ на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Бресте

Table with 4 columns: Предмет аукциона, Функциональное назначение земельного участка, Срок аренды земельного участка, Объекты недвижимости, подлежащие сносу. Includes details for lots 1, 2, 3, and 4.

Условия продажи: Земельный участок будет предоставляться победителю аукциона либо единственному участнику не состоявшемуся аукциона, выражающему согласие на предоставление ему предмета аукциона, в аренду сроком на 5 лет для строительства и обслуживания объекта, на основании решения Брестского горисполкома об изъятии и предоставлении земельного участка в установленном порядке согласования в управлении архитектуры и градостроительства Брестского горисполкома, и заключен договор подряда на разработку проекта отвода земельного участка под объект строительства;

Аукцион состоится 23 января 2014 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Энгельса, 3, каб. 607. Заявки на участие в аукционе принимаются с 8.30 23.12.2013 г. до 17.30 17.01.2014 г. Контактные телефоны: 53 81 92, 53 45 65. Сайты: www.bgcn.by, www.city.brest.by и www.gki.gov.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ЖИЛОГО ДОМА

Организатор: Круглицкий сельский исполнительный комитет Чашникского района Витебской области. Место проведения: ул. Парковая, д. 15, сельисполком.

Table with 7 columns: № лота, Место проведения земельного участка, Целевое назначение, Условия и ограничения, Расходы по подготовке и изготовлению документации, руб., Начальная цена, руб., Сумма залога, руб.

1. Аукцион состоится 22 января 2014 года в 15.00 по адресу: д. Круглица, ул. Парковая, д. 15, сельисполком.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 28 января 2014 г. проводит открытый аукцион № 01-А-14 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

Table with 9 columns: № предмета аукциона, Месторасположение земельного участка, Кадастровый номер земельного участка, Площадь, га, Функциональное назначение предполагаемого объекта строительства, Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.), Сумма задатка (бел. руб.), Расходы на подготовку документации для проведения аукциона (бел. руб.), Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на плано-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ КУП «Управление капитального строительства администрации Фрунзенского района г. Минска» (информация о застройщике и проекте строительства)

Застройщик – коммунальное унитарное предприятие «Управление капитального строительства администрации Фрунзенского района г. Минска», зарегистрированное Минским городским исполнительным комитетом 18.11.2004 г. в Едином государственном регистре юридических и индивидуальных предпринимателей за № 190580553.

Место нахождения: 220073, Республика Беларусь, г. Минск, пер. Загородный, 4-й, д. 64а. Режим работы: с 8.45 – 17.45, обед 13.00 – 13.45; пятница 8.45 – 16.30, выходные дни: суббота, воскресенье.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению коммунального сельскохозяйственного унитарного предприятия птицефабрики «Новая заря» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже автомобильной техники:

Лот № 1: автокран Зил 431412, КРАН КС 2561 (1990 г.в., г/н ОМ 6754).

Лот № 2: автомобиль УАЗ 3303 (1992 г.в., г/н ОА 3278).

Лот № 3: автомобиль ГАЗ 3110 (2007 г.в., пробег 351 615 км, г/н 2726 ВН-5).

Лот № 4: автомобиль ГАЗ 3110 (2000 г.в., пробег 148 993 км, г/н 4553 ЕА-5).

Лот № 5: авторазливочная станция АРС-14, шасси № 231031 (без регистрационных документов).

Начальная цена с НДС – 28 000 000 бел. руб.

Транспорт находится по адресу: Минская область, Мядельский район, д. Выголовичи, ул. Зеленая, 40.

Задаток в размере 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015 государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 3 (трех) рабочих дней после подписания договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 24.01.2014 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 23.01.2014 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, (8029) 102 21 17.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Открытого акционерного общества «Борисовское предприятие музыкальных инструментов» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества (в комплексе) в составе:

Table with 4 columns: №, Наименование, Общ. пл., кв.м, Инв. №. Lists various items for auction including machinery, tools, and equipment.

Начальная цена с НДС – 12 612 642 358 бел. руб. Стоимость указанного имущества снижена на 67%.

Задаток 5% от начальной цены (630 632 118 бел. руб.) перечисляется на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, УНП 690324015.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Звязда» за 20.11.2013.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 29.01.2014 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 28.01.2014 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, (8029) 102 21 17.

